

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Jóváhagyta:

Tapolcai Zoltán
főosztályvezető

RÖVIDTÁVÚ MUNKAERŐPIACI PROGNOZIS
HAJDÚ-BIHAR MEGYE
2022. DECEMBER 31-IG

Debrecen, 2022. február

TARTALOMJEGYZÉK

I.	A Rövidtávú munkaerőpiaci prognózisfelmérés	3
1.1.	A prognózisfelmérés bemutatása, a felmérés mintájának jellemzése	3
1.2.	Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján országosan	3
1.3.	Hajdú-Bihar megye munkaerőpiaci jellemzői 2021. I-XII. hónapjában az NFSZ adatai alapján	8
II.	A felmérés menete	16
2.1.	A részt vevő cégek létszámnagyság-kategóriák szerint (2020-2021.év)	16
2.2.	Gazdálkodó szervezetek létszámnagyság-kategóriák szerint	17
2.3.	A minta összetétele és ágazati reprezentációja (2021. szeptember)	17
III.	A foglalkoztatás alakulása a felmérésben résztvevőknél 2021. és 2022. években....	18
3.1.	Létszámgazdálkodás 2021. évben.....	18
3.2.	Várható munkaerő-kereslet 2022. év végéig	20
3.3.	Tartósan betöltetlen álláshelyek, a létszámváltozással leginkább érintett foglalkozások	23
3.4.	Atipikus foglalkoztatás	26
3.5.	Külföldi állampolgárok a magyar munkaerőpiacon	29
3.6.	Pályakezdő fiatalok foglalkoztatása.....	29
IV.	A megkérdezettek gazdasági tevékenységének tényadatai és a 2022. évi várakozások	30
4.1.	Kapacitás-kihasználtság	30
4.2.	Rendelésállomány	36
4.3.	A termelési volumen alakulása	38
4.4.	Beruházások	39
4.5.	A vállalkozások üzleti helyzete	40
V.	A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos munkáltatói vélemények.....	42
VI.	Összegzés.....	47
	MELLÉKLET	49
	1. számú melléklet.....	49
	FŐBB MUNKAERŐPIACI INFORMÁCIÓK.....	49

I. A Rövidtávú munkaerőpiaci prognózisfelmérés

1.1. A prognózisfelmérés bemutatása, a felmérés mintájának jellemzése

Az őszi rövidtávú munkaerőpiaci prognózis felmérés 2021. évben szeptember-október hónapokban zajlott, amelyet a munkaügyi szervezet immár 15 éve a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáselemező Intézetével (GVI) közös kutatási program keretében végez.

Az országos szintű reprezentatív felmérés a versenyszféra gazdálkodó szervezeteire – a mikro-vállalkozásoktól kezdve a több száz főt foglalkoztató nagy cégekig – terjedt ki. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatalai foglalkoztatási osztályainak (a továbbiakban: foglalkoztatási osztály) dolgozói és a kamara munkatársai 6 691 céget (35-tel többet, mint egy évvel korábban) kerestek fel. A kérdések 2021. év tény- és várható adataira, valamint a következő évi várakozásokra terjedtek ki.

Az éves rendszerességgel lebonyolított (immáron tavaszi és őszi) prognózisfelmérések legfőbb célja a munkaügyi szervezet szempontjából a munkaerőpiacon zajló változások és a munkáltatók emberi erőforrással történő gazdálkodásának megismerése, emiatt a kérdőíven szereplő kérdések többsége erre irányul. A felmérés emellett természetesen kiterjed a bevont cégek gazdasági helyzetének, ezen belül a konjunkturális helyzetének, a kapacitáskihasználtságuknak, a termelési volumenüknek, beruházásaiknak az alakulására is. Ezen tényezők együttes megismerése révén prognosztizálható a régió főbb munkaerőpiaci folyamatainak alakulása, leírhatóak a rövidtávon várható változások, nyomon követhetőek a foglalkoztatásban jelentkező tendenciák.

1.2. Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján országosan ¹

Magyarországon a Covid19 járvány hatása a népmozgalmi folyamatok közül főleg a halálozások számának alakulásán volt mérhető. 2021. év I–III. negyedévében Magyarországon összesen 111 041 halálozás történt, ami 16 ezer fővel, 17%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az elhunytak számának emelkedése 2021. év első kilenc hónapja közül áprilisban volt a legnagyobb mértékű (48%-os), az ezt követő időszakban a halálozások görbéje fokozatosan az előző évek átlagához közelített, majd augusztusban és szeptemberben már kevesebben hunytak el (1,9, illetve 2%-kal) az egy évvel korábbinál. Az év első kilenc hónapjában 69 371 gyermek született, 296 újszülöttel, 0,4%-kal kevesebb, mint 2020. év azonos időszakában. A születések száma az ország egyes térségeiben eltérően alakult: 12 megyében több, 7 megyében és a fővárosban kevesebb újszülött jött világra, mint 2020. év I–III. negyedévében. A legnagyobb mértékű növekedés (10%) Csongrád-Csanád megyét jellemezte. A csökkenő születésszámú térségek közül Budapesten esett vissza a születésszám a legnagyobb mértékben, 6,4%-kal.

¹ Forrás: idézet a KSH gyorstájékoztatóiból

A bruttó hazai termék volumene Magyarországon 2021. év III. negyedévében 6,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdaság teljesítménye az előző negyedévhez mérten 0,7%-kal, az előző év azonos időszakához képest 6,1%-kal emelkedett. 2021. év I–III. negyedévében a gazdaság teljesítménye 7,1%-kal (a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 6,8%-kal) meghaladta az előző év azonos időszaki szintet. A GDP a nyers adatok szerint 1,5%-kal nagyobb volt a járvány előtti 2019. III. negyedévinél. Az **ipar** teljesítménye 2,5%-kal, ezen belül a feldolgozóiparé 2,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához mérten. A feldolgozóipari ágazatok közül a legnagyobb mértékben a villamos berendezés, illetve a fémfeldolgozási termék gyártásának növekedése járult hozzá az ipar bővüléséhez. Az **építőipar** hozzáadott értéke 20,1%-kal bővült, a **mezőgazdaságé** 3,8%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A **szolgáltatások** bruttó hozzáadott értéke együttesen 6,8%-kal lett nagyobb. A legerőteljesebb növekedés a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás (21,6%), az információ, kommunikáció (15,2%), illetve a szállítás, raktározás (12,4%) nemzetgazdasági ágban történt. A szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység hozzáadott értéke 8,7%-kal nőtt. A művészet, szórakoztatás, egyéb szolgáltatás teljesítménye 6,5%-kal, a kereskedelemé 5,9%-kal emelkedett. A pénzügyi, biztosítási tevékenység teljesítménye 6,3%-kal bővült. A közigazgatás hozzáadott értéke 0,2%-kal, a humán-egészségügyi, szociális ellátásé 5,8%-kal növekedett, elsősorban a magán- (nem pénzügyi vállalatok és a háztartások szektorába tartozó) egészségügyi szolgáltatók teljesítményének köszönhetően. Az oktatás teljesítménye 1%-kal csökkent. A bruttó hazai termék 2021. év III. negyedévi, 6,1%-os növekedéséhez a szolgáltatások 3,8, az építőipar 1, az ipar 0,5 százalékponttal járult hozzá. A szolgáltatásokon belül leginkább (0,8 százalékponttal) a kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás növelte a GDP-t.

Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján Hajdú-Bihar megyében²

A gazdasági-társadalmi folyamatokat 2021. év I–III. negyedévében is meghatározták a koronavírus okozta járvánnyal kapcsolatos intézkedések. Hajdú-Bihar megyében 2021. év I–III. negyedévében többen születtek, és többen haltak meg, mint az előző év azonos időszakában. A természetes fogyás a megye népességét 1462 fővel csökkentette. A foglalkoztatottak száma a hazai átlagnál nagyobb mértékben (2,1%-kal) gyarapodott, míg a munkanélkülieké az országost meghaladóan (15%-kal) csökkent 2020. év III. negyedévéhez képest. A foglalkoztatási arány (62,7%) és a munkanélküliségi ráta (5,3%) is kedvezőtlenebb volt az országos átlagnál. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 9,7%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Összege (355 ezer forint) továbbra sem érte el az országos átlagot (429 ezer forint).

A telephelyi adatok alapján az ipar I–III. negyedévi teljesítménye 15%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit, a megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése 14%-kal emelkedett.

² Forrás: idézet KSH Fókuszban a megyék 2021. I–III negyedév Hajdú-Bihar megye

A beruházások volumene 9,8%-kal bővült. Az időszak folyamán 59%-kal kevesebb lakást vettek használatba, mint egy évvel korábban, ennek következtében a lakásépítések népességre vetített száma kisebb volt az országos átlagnál.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma jelentősen elmaradt a járvány előtti szinttől. A kiskereskedelmi forgalom volumene 1%-kal emelkedett, egy lakosra jutó összege 798 ezer forint volt, az országos átlagnál (933 ezer forint) kevesebb.

Hajdú-Bihar megyében 2021. év III. negyedévében a 15–74 éves népesség 66,2%-a, 263 ezer fő volt gazdaságilag aktív, számuk 1%-kal több volt, mint egy évvel korábban. Az aktivitási arány 0,2 százalékponttal meghaladta az országos átlagot. A munkaerőpiacon 249 ezer fő foglalkoztatottként, 14 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai átlagnál nagyobb mértékben nőtt, a munkanélkülieké az országosnál jelentősebben csökkent 2020. év III. negyedévéhez képest. A foglalkoztatási ráta 62,7%-ot tett ki, ami 1,4 százalékponttal felülmúlta az egy évvel korábbit. Az arány alacsonyabb volt az országos átlagnál (63,4%). A munkanélküliségi ráta 5,3%-ot ért el, ami 1 százalékponttal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, megtörve a korábbi negyedévek kedvezőtlen tendenciáját. Az arány meghaladta az országos átlagot (3,9%). Az inaktívak száma 134 ezer főt tett ki, 2,6%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. A változás iránya megegyezett az országossal.

Hajdú-Bihar megyében 2021. év I–III. negyedévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 355 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 236 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 374 ezer, a nettó átlagkereset 249 ezer forintra emelkedett. A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 9,7%-kal múlta felül a 2020. év I–III. negyedévit, folytatva a korábbi időszakok emelkedő tendenciáját. A növekedés üteme meghaladta az országos átlagot. Az alkalmazottak 17%-kal kevesebbet kerestek az országos átlagnál. A bruttó keresetek a versenyszférában 8,3%-kal, 355 ezer forintra, a költségvetési szférában 8,8%-kal, 350 ezer forintra emelkedtek. Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 6,9%-kal, a szellemieknél 11%-kal nőtt, ennek eredményeként az előbbieket átlagosan bruttó 265, az utóbbiak 462 ezer forintot kerestek.

Hajdú-Bihar megyében az állás keresők száma 2021. év áprilisa óta csökken, szeptember végén 19 ezer főt tartottak nyilván. Számuk az országos átlagnál kisebb mértékben, 18%-kal fogyott a járvány első évére jellemző, egy évvel korábbi magas bázishoz képest, és 7,4%-kal alacsonyabb volt a 2019. év szeptemberi értéknél. A pályakezdő állás keresők száma (1 829 fő) 27%-kal csökkent, az összes állás keresőhöz viszonyított arányuk 9,4%-ot tett ki. Az állás keresők 30%-a legfeljebb 3 hónapja, 39%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 7,9%-kal meghaladta a 2020. év szeptemberit. Ezen belül a 13-24 hónapja állást keresők száma nőtt (20%-kal), amiben a járvány hatása is tükröződik. Az állás keresők között a legnagyobb aránya (42%) a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával rendelkezőknek volt, emellett 26-26%-uknak szakmunkás, szakiskolai bizonyítvány, valamint érettségi, illetve technikum a legmagasabb végzettsége, 6,1%-uk pedig diplomás volt. Az ellátottak aránya 7,1 százalékponttal nőtt az előző év azonos időpontjához képest az állás keresők körében: 11%-uk állás keresési járadékban, 19%-uk állás keresési segélyben, 27%-uk szociális ellátásban részesült. A nyilvántartott állás nélküliek 43%-a ugyanakkor nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. Szeptember végén 2,7 ezer

betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, számuk itt csökkent az egyik legnagyobb mértékben, 42%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Tíz üres álláshelyre 73 álláskereső jutott, 21-gyel több, mint 2020. év szeptemberében.

Hajdú-Bihar megyében 2021. év szeptember végén – a korábbi időszakokhoz hasonlóan – a 104 ezer vállalkozás nagyobb részét (85 ezer) önálló vállalkozóként, kisebb részét (19 ezer) társas vállalkozásként regisztráltuk. Az előbbieket száma egy év alatt alig változott (+0,1%), az utóbbiaké 2,7%-kal emelkedett. Ezer lakosra a megyében 197 regisztrált vállalkozás jutott, a vállalkozási kedv az egy évvel korábbihoz képest emelkedett. A társas vállalkozások meghatározó részét (72%-ot) kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma 4,8%-kal bővült, a közel egynegyedét képviselő betéti társaságoké 2,6%-kal fogyott. A részvénytársaságok száma 7%-kal emelkedett, szövetkezetből 4,4%-kal kevesebb szerepelt a regisztrációban, mint 2020. év szeptember végén. A társas vállalkozások 91%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, a 249 fő felettiekből 36 volt a megyében. A társas vállalkozások 5,4%-a került csődeljárás, kénysztörlesztés vagy felszámolási eljárás alá 2021. év I–III. negyedévében, 0,7 százalékponttal nagyobb részük, mint egy évvel korábban. Az eljárás alá vont cégek részaránya a kft-k körében 5,5%, a részvénytársaságoknál 5,1% volt. Az önálló vállalkozók közül a legtöbben (43%) mellékfoglalkozásuként, 36% főfoglalkozásuként, 21% nyugdíjasként tevékenykedett. Fő- és mellékfoglalkozás keretében többen, nyugdíj mellett kevesebben vállalkoztak az egy évvel korábbinál. Szeptember végén 4,5 ezer egyéni vállalkozás szüneteltette a tevékenységét, vélhetően a járvány csillapodásának hatására számuk csupán 0,2%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az ideiglenesen szüneteltetett egyéni vállalkozások aránya 0,4%-ponttal csökkent. Főtevékenységük alapján – az egy évvel korábbihoz hasonlóan – a társas vállalkozások a kereskedelem, a tudományos és műszaki tevékenység, valamint az építőipar területén fordultak elő leggyakrabban, az önálló vállalkozók többsége a mezőgazdaságban tevékenykedett.

A járvány visszavetette a Hajdú-Bihar megyei székhelyű gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenységét. A beruházások volumene 2020. év II. negyedévtől – a 2020. év IV. negyedévet leszámítva – minden negyedévben csökkent, és csak a korlátozások feloldásának időszakában kezdett élénkülni. A beszerzések a III. negyedévben részben az alacsony bázis hatására fokozódtak. A szervezetek 2021. év I–III. negyedévi 180 milliárd forint értékű új beruházása összehasonlítva áron 9,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A teljesítések volumennövekedése nagyobb volt az országosnál (6,5%). A beruházások 47%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások teljesítették. A beruházások kevésbé koncentráltak voltak. A fejlesztési források 25%-át a feldolgozóiparban, 16%-át a mezőgazdaságban, 8,7%-át a kereskedelemben használták fel. A kereskedelem beruházásainak teljesítményértéke összehasonlítva áron 30%-kal, az agráriumé 3,7%-kal, a feldolgozóiparé mindössze 0,8%-kal nőtt. Jelentősen élénkültek a beruházások az építőiparban és az ingatlanügyletek területén. A feldolgozóiparon belül a járműiparban, az élelmiszeriparban és a gép, berendezés gyártása ágazatban történtek a legnagyobb értékű beruházások. Anyagi-műszaki összetétel alapján a fejlesztési források egyaránt 48–48%-át épületek és egyéb építmények építésére, illetve gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 9,4%-kal nőtt. A hazai és a külföldi gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke összehasonlítva áron azonos mértékben, 13%-kal emelkedett.

Az értékek alapján a gépek, berendezések és járművek 67%-a importból származott. Ültetvények, erdők telepítésére, haszonállatok beszerzésére és a meglevő föld értéknövelésére 7,4 milliárd forintot költöttek, reálértéken 14%-kal kevesebbet az előző év azonos időszakánál.

Hajdú-Bihar megyében a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások telephelyein az I–III. negyedéves kibocsátás volumenének 2018. óta tartó emelkedését a 2020. elején kirobbant járvány megszakította. Az előző évi mérsékelt visszaesést követően 2021. év első kilenc hónapjában a teljesítmény 15%-kal, az országost (+13%) meghaladó mértékben bővült. A termelési érték 845 milliárd forint volt, egy lakosra jutó értéke (1,6 millió forint) viszont a hazai átlag (3 millió forint) alig több mint felét érte el. Az év első kilenc hónapjában mindvégig magasabb volt a kibocsátás volumene az egy évvel korábbinál, a bővülés üteme azonban erőteljesen ingadozott. A legnagyobb mértékű növekedés az amúgy is magas bázishoz képest júniusban (24%), a legkisebb januárban (5%) történt. A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások 2021. év I–III. negyedévi termelése (folyó áron 669 milliárd forint) összehasonlító áron 6,9%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A bővülés leginkább a gép, berendezés gyártása eredményeinek köszönhető, de az élelmiszeripar kivételével a többi feldolgozóipari szegmens is fokozta teljesítményét. A megye ipari termelésének legnagyobb hányadát kitevő vegyipar kibocsátása mérsékleten (1,7%-kal) emelkedett. Az ipari értékesítés volumenének 6,2%-os emelkedését az export 9,3%-os felfutása idézte elő, mivel a belföldi eladások értéke az előző évvel majdnem azonos volt. A hazai értékesítést leginkább az élelmiszeripar csökkenő eladása fogta vissza. Az exportot a gép, berendezés gyártása előző évit jelentősen meghaladó értékesítése húzta, de a textil- és bőripar, illetve a vegyipar kivételével a többi ipari szegmens is támogatta azt. A megyében a külpiazi eladások a meghatározóak, a bevételek 68%-a exportból származott.

Hajdú-Bihar megye szálláshelyei 2021. év júliusától már lényegében korlátozások nélkül fogadhattak vendéget. A kereskedelmi szálláshelyeken (szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőtáborok telepeken, közösségi szálláshelyeken) az év első kilenc hónapjában 617 ezer éjszakát töltöttek a vendégek, 50%-kal, illetve 8%-kal kevesebbet, mint 2019. év és 2020. év azonos időszakában. Az év hagyományosan legforgalmasabb hónapjait, a júliust és augusztust is tartalmazó III. negyedévben a vendégéjszakák száma 21%-kal csökkent 2019. év azonos időszakához mérten, viszont 18%-kal meghaladta a 2020. évit. A külföldről érkező vendégek 2021. év július–szeptemberben 105 ezer éjszakára, 58%-kal kevesebbre, mint két évvel ezelőtt, de 2020. év azonos időszakához képest 48%-kal többre. A belföldi vendégek 366 ezer éjszakát töltöttek a megyei szálláshelyeken 2021. év III. negyedévében, ami a 2019. évi értéket 5,6%-kal, a 2020. évit 11%-kal haladta meg. A kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó árbevétele az első kilenc hónapban összességében 9,7 milliárd forint, július–szeptemberben 7,4 milliárd forint volt. Utóbbi összeg folyó áron a 2020. év azonos időszakit meghaladta, a 2019. évinél 5,5%-kal kevesebb volt.

A koronavírus okozta járvány hullámaint kísérő, a kiskereskedelmet is érintő korlátozó intézkedések hatására Hajdú-Bihar megye kiskereskedelmi üzleteinek forgalma 2020. év áprilisa és 2021. év márciusa között június és július kivételével elmaradt az egy évvel korábbitól. 2021. év II. és III. negyedéve növekedést hozott a járvánnyal már érintett előző évi alacsony bázishoz képest. Hajdú-Bihar megye kiskereskedelmi üzlethálózatában 2021. év

I–III. negyedévében folyó áron 419,9 milliárd forint értékű forgalom realizálódott, az országos 4,6%-a. A kiigazítás nélküli adatok alapján a kiskereskedelmi forgalom volumene – az országossal közel egyező mértékben – 1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A megye egy lakosára átlagosan 798 ezer forint bolti forgalom jutott, 8,2%-kal több mint 2020. év I–III. negyedévében. A mutató értéke 135 ezer forinttal elmaradt az országos átlagtól.

1.3. Hajdú-Bihar megye munkaerőpiaci jellemzői 2021. I–XII. hónapjában az NFSZ adatai alapján³

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatalainak (továbbiakban: járási hivatalok) regiszterében 20 779 fő álláskereső szerepelt 2021. év 1–12. hónapjának átlagában, amely az előző év 1–12. hónapjának átlagához képest 3 497 fővel 14,4%-os **csökkenést** jelent.

Az álláskeresők között 2021. év 1–12. hónapjának átlagában⁴ **9 601 férfi** és **11 178 nő** szerepelt, arányuk 46,2%, illetve 53,8%. A rendszerben 2017. február hónapig kevesebb női regisztrált álláskereső szerepelt, mint férfi. Ugyanezen év márciusától azonban a nők 2,6%–10,7%-pont közötti értékkel haladták meg a férfi álláskeresők arányát, viszont az elmúlt 57 hónapban az álláskeresők között minden hónapban a női álláskeresők aránya 50% fölött volt. A tárgyévben a női álláskeresők aránya 5,2%-pont és 9%-pont közötti értékkel haladta meg a férfi álláskeresők arányát. A legnagyobb eltérés 2021. év június és augusztus hónapban volt, akkor a női álláskeresők aránya egyaránt 9%-ponttal volt magasabb a férfiak arányánál. A rendelkezésre álló adatokból kitűnik, hogy az előző évi időszak átlagához⁵ viszonyítva a női álláskeresők száma 12,9%-kal csökkent, míg a férfiak számának csökkenése 16,1%-os volt.

Az **iskolai végzettség** struktúráját tekintve 2021. év átlagában a legfeljebb 8 általános iskolai végzettségűek száma a vizsgált időszakban 8 769 fő volt, az álláskeresőkön belüli arányuk pedig 42,2%. Gimnáziumi végzettséggel 2 368 fő, felsőfokú végzettséggel 1 250 fő rendelkezett. Az előbbi csoport aránya a nyilvántartott álláskeresők között 11,4%, míg az utóbbiaké 6%. Az álláskeresőkön belüli megoszlás esetében a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 1,6%-ponttal magasabb az előző év azonos időszakánál, attól függetlenül, hogy számuk 1 080 fővel csökkent a vizsgált időszak átlagában. A középfokú végzettségűek aránya 2021. év átlagában 1,7%-ponttal csökkent, ami kihatott a gimnáziumot végzettek arányára is, mivel az 1,4%-ponttal mérséklődött, annak következtében, hogy számuk 748 fővel csökkent. A **felsőfokú** végzettségűek száma 197 fővel csökkent, miközben az álláskeresőkön belüli arányuk 0,1%-ponttal nőtt a bázisidőszakhoz képest. A 2021. évi vizsgált időszak átlagában 1 250 fő felsőfokú végzettségű álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, ami 13,6%-os csökkenésnek felelt meg a bázisidőszakhoz

³ Forrás: NFSZ adattárház

⁴ 2021. év 1–12. hónap = vizsgált időszak

⁵ 2020. év 1–12. hónap = bázisidőszak

képest. A középfokú végzettséggel rendelkezők 50,2%-a szakiskolában vagy szakmunkásképzőben végzett, 27,8%-a szakközépiskolai és technikumi, 22%-a gimnáziumi végzettségű. Egy év alatt 1 006 fővel, 11,8%-kal mérséklődött az alapfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők száma a nyilvántartásban.

Pénzbeli ellátásra 2021. év 1-12. hónapjában átlagosan 11 384 fő álláskereső volt jogosult, ami a nyilvántartott álláskeresők 54,8%-a. A bázisidőszakban az álláskeresők 51,7%-a, 12 550 fő kapott ellátást. A vizsgált időszak átlagában a pénzbeli ellátásban részesülők 48,2%-a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban, 20,5%-a járadék típusú ellátásban, 31,1%-a segély típusú ellátásban és 0,2%-a rendszeres szociális segélyben részesült. Az álláskeresők 45,2%-a semmilyen pénzbeli támogatást nem kapott a tárgy hónapban.

A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez⁶ viszonyítva 2021. év 1-12. hónapjának átlagában országosan 4,2%, míg Hajdú-Bihar megyében 5,95% volt. Megyénkben a legalacsonyabb értékkel, 4,3%-kal a Debreceni Járási Hivatal rendelkezett. Emellett még három járási hivatalnál volt alacsonyabb a mutató értéke a megyei átlagnál. Hajdú-Bihar megyében a Nyíradonyi Járási Hivatalban 10,11%-kal a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállaló korú népességhez viszonyítva.

A relatív mutató arányának változása 2021. év 1-12. hónapjában az álláskeresők létszámváltozásával összhangban mind a tíz járásban csökkenést mutat 2020. év 1-12. hónapjához képest. A relatív mutató aránya megyei szinten 0,93%-ponttal volt alacsonyabb a bázisidőszaki értéknél. A legkisebb arányban 0,24%-ponttal a Nyíradonyi járásban csökkent a mutató értéke, ahol a vizsgált időszak átlagában 10,11% volt. A legnagyobb arányú csökkenés 1,22%-ponttal a Debreceni járásban következett be, ahol a vizsgált időszak átlagában 4,3% volt a mutató értéke.

Hajdú-Bihar megyében az álláskeresők **korcsoport szerinti** összetételét vizsgálva a **25 évnél fiatalabbak** aránya az összes nyilvántartott álláskeresőn belül 2021. év átlagában 1,4%-ponttal volt alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál, ami akkor 15% volt. A 25 évnél fiatalabb álláskeresők 2021. év 1-12. hónap átlagában 22,3%-kal voltak kevesebben, mint egy évvel korábban. A számukban 813 fős csökkenés következett be, így 2021. év vizsgált időszakának átlagában 2 825 fő 25 év alatti álláskereső volt a járási hivatalok regiszterében. A megyében az **55 év és afeletti álláskeresők** 2021. év 1-12. havi átlagos létszáma 0,4%-os csökkenést követően 6 540 fő volt. A célcsoport nyilvántartott álláskeresőkön belüli aránya 4,4%-pontos növekedést követően 31,5% volt, annak ellenére, hogy a számuk 28 fővel csökkent a bázisidőszakhoz képest.

A vizsgált időszakban a megye álláskeresőinek döntő hányada (85,1%) **fizikai foglalkozású** volt, ami 17 677 fő állástalant jelentett, ez a szám 2 791 fővel, 13,6%-kal maradt alatta az előző évi adatoknak. A **szellemi foglalkozásúak** létszáma 2021. év 1-12. hónapjának átlagában 3 102 fő, ami a 2020. évi bázisidőszakitól, 706 fős csökkenés következtében 18,5%-kal alacsonyabb.

⁶ Munkavállaló korú népesség fő - a KSH népszámlálási, ill. népesség nyilvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK

A **szakképzetlenek (nem iskolai végzettség szerinti besorolás)** Hajdú-Bihar megyei aránya az álláskeresők között 2021. év 1-12. hónapjának átlagában 30,6%, amely 0,4%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki értéknél. A vizsgált időszakban a szakképzetlenek megyei létszáma átlagosan 6 359 fő volt, ami 1 177 fő, azaz 15,6%-os csökkenést mutatott a bázisidőszakhoz képest. A szakképzetlen álláskeresők 54,7%-a nő, számuk 3 481 fő volt a vizsgált időszak átlagában, amely 14,3%-kal, 583 fővel kevesebb a bázisidőszaki létszámnál. A fizikai szakképzetlen álláskeresők aránya a szakképzetlenek között 93,7%, amely 0,2%-ponttal magasabb a 2020. év 1-12. havi aránynál. A szakképzetlenek 85,7%-a, 5 451 fő alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezett, ami 12,4%-kal alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál. A középfokú szakképzetlen álláskeresők száma 887 fő volt a vizsgált időszak átlagában, amely a szakképzetlen álláskeresők 14%-ának felelt meg és 3%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál, annak következtében, hogy számuk 390 fővel csökkent. A középfokú szakképzetlenek közül 551 fő gimnáziumi végzettséggel rendelkezett 2021. év 1-12. hónap átlagában, amely a szakképzetlenek 8,7%-át jelentette. A vizsgált időszak átlagában 1 263 fő 25 év alatti szakképzetlen álláskeresőt tartottak nyilván a járási hivatalok, így a szakképzetlenek között az arányuk 19,9% volt, ami 2,1%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál. A 25 év alatti szakképzetlen álláskeresők 68,8%-ának, 868 főnek alapfokú iskolai végzettsége volt, valamint 17,9%, 226 fő rendelkezett gimnáziumi végzettséggel. Az 55 éves és idősebb korosztály aránya 31,8% volt a szakképzetlenek között, ami a vizsgált időszakban 2 019 főt jelentett, ez 4,1%-ponttal magasabb a 2020. év 1-12. havi aránynál. Az 55 év és afeletti szakképzetlen álláskeresők 18%-a, 364 fő nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 76%-a, 1 534 fő csak általános iskolai végzettséggel bírt. A szakképzetlenek között a pályakezdő álláskeresők száma a vizsgált időszakban 835 fő volt, amely az egy évvel korábbi időszaknál 230 fővel kevesebb és a szakképzetlenek 13,1%-át jelentette, ami 1%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál. A szakképzetlen pályakezdő álláskeresők 94,8%-a, 792 fő a 25 év alatti korosztályhoz tartozott, közülük 508 fő rendelkezett általános iskolai végzettséggel, így arányuk 60,8% volt. Az éven túl nyilvántartásban lévők közül a szakképzetlen álláskeresők aránya a vizsgált időszakban 32,1% volt, ami 1,3%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki aránynál. Az éven túli szakképzetlenek száma 2021. év 1-12. hónapjának átlagában 2 414 fő volt, 5,7%-kal, 131 fővel több a bázisidőszaki aránynál. Az éven túli szakképzetlen álláskeresők között a 25 év alattiak aránya 11,6%, (279 fő), akik közül 185 főnek (66,3%) általános iskolai végzettsége volt, míg az 55 év és afeletti aránya 53,8% (1 298 fő), akik közül 991 fő (76,3%) általános iskolai végzettséggel rendelkezett a vizsgált időszak átlagában. A szakképzetlen álláskeresők 56,9%-a, 3 617 fő kapott pénzbeli ellátást a vizsgált időszak átlagában, amely 5,3%-ponttal nagyobb a bázisidőszaktól. Az ellátásban részesülők 56%-a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült. A 6 359 fő szakképzetlen álláskereső közel egyötödét (18,3%) a Debreceni Járási Hivatalban tartották nyilván. Három járás esetében 10% feletti az arányuk (a Berettyóújfalvai Járási Hivatalban 12,5%, a Nyíradonyi Járási Hivatalban 12,8% és a Derecskei Járási Hivatalban 12,5%) a többi járás esetében az arány nem haladta meg a 9,6%-ot.

A tárgyév alapul vett időszakában, a **25 éven aluli** korosztályba 2 825 fő álláskereső tartozott, az **55 éves és azon felüli** állástalanok száma 6 540 fő volt. Az előbbieket 13,6%-ot, az

utóbbiak pedig 31,5%-ot képviseltek az álláskeresőik között. Az előző év azonos időszakának átlagában a 25 év alattiak aránya 1,4%-ponttal volt magasabb, míg az 55 év és afeletti álláskeresőik aránya 4,4%-ponttal volt alacsonyabb. A vizsgált időszakban a 25 év alattiak 52,2%-a nő, míg az idősebb korosztálynál a nők aránya 50% volt. A 25 év alattiak 86%-a fizikai foglalkozású, ami 2 429 főt jelentett a vizsgált időszakban, ez 20,9%-kal alacsonyabb a bázisidőszak átlag létszámánál. Az 55 év és afeletti álláskeresőik közül 5 844 fő tartozott a fizikai állományba, így arányuk az álláskeresőik között 89,4%, ami 0,1%-ponttal alacsonyabb az előző év 1-12. havi arányánál. A fiatalok 41,1%-a alapfokú, 56,6%-a középfokú és 2,3%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezett a vizsgált időszak átlagában. Az 55 év és afelettiak 44,3%-a alapfokú, 52%-a középfokú és 3,7%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezett. A fiatalok közül 528 főnek gimnáziumi végzettsége volt, így arányuk 18,7%, míg az idősebb korosztályban a gimnáziumi végzettséggel rendelkezők aránya 7,2% volt, ami 468 főt jelentett. A 25 év alatti álláskeresőik 60,2%-a, 1 700 fő pályakezdő, akik a vizsgált időszak átlagában 365 fővel voltak kevesebben a nyilvántartásban. A 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskeresőik közül 2021. év 1-12. hónapjában átlagosan 519 fő volt 25 év alatti álláskereső, míg az 55 év és afeletti éven túli álláskeresőik száma 4 035 fő volt. A vizsgált időszakban a 25 év alatti álláskeresőik közül 808 fő részesült ellátásban, ami a nyilvántartott 25 év alattiaknak a 28,6%-át jelentette. Közülük 641 fő foglalkoztatás helyettesítő támogatásban és 167 fő álláskeresői járadékban részesült. A vizsgált időszak átlagában az 55 éves és azon felüli korosztály 80,2%-a, 5 247 fő részesült pénzbeli ellátásban, akik közül 24% kapott foglalkoztatás helyettesítő támogatást. A járások közül a 25 év alatti álláskeresőik a legnagyobb mértékben (20,9%-kal) a Debreceni Járási Hivatal regiszterében, míg a legkisebb mértékben (5%-kal) a Püspökladányi Járási Hivatal nyilvántartásában találhatók. Az idősebb – 55 év és afeletti – korosztály magas aránya (29,4%) az álláskeresőik között leginkább a Debreceni Járási Hivatal ellátási területén jellemző. A Hajdúnánási Járási Hivatal területén 4,8%-kal a legkisebb az 55 év és afeletti álláskeresőik aránya.

A **nők** száma a nyilvántartott álláskeresőik között az elmúlt 57 hónapban magasabb a férfiak számánál. Ezen időszak alatt a nők aránya az álláskeresőik között 51,4% és 55,4% között mozgott. A női fizikai álláskeresőik száma a bázisidőszakhoz képest 11,9%-kal csökkent, így számuk a vizsgált időszakban 9 010 fő volt, ami azt jelenti, hogy az összes álláskereső között a női fizikai álláskeresőik aránya 51%-ot tett ki. A női álláskeresőik között 2021. év 1-12. hónap átlagában 3 481 főnek nem volt szakképzettsége, ami a bázisidőszakhoz képest 14,3%-os csökkenésnek felelt meg. A vizsgált időszakban a szakképzetlen álláskeresőik között a női szakképzetlen álláskeresőik aránya 54,8% volt, amely a bázisidőszakhoz képest 0,8%-kal magasabb. Kilenc járásban csökkent a szakképzetlen női álláskeresőik száma. A legnagyobb számban 303 fővel a Debreceni járásban, míg a legkisebb számban 13 fővel a Hajdúnánási járásban. A Nyíradonyi járásban 4 fővel növekedett a szakképzetlen női álláskeresőik száma a bázisidőszakhoz képest. Életkor szerint a nők aránya a 25 év alatti álláskeresőik között 2020. év 1-12. hónapjához képest 1,8%-ponttal növekedett, amely a vizsgált időszakban 52,2%-ot jelentett. Az 55 év és afeletti korosztályban 49% felett vannak a női álláskeresőik mindkét időszak átlagában, ami a bázisidőszakban 49,4%, míg a vizsgált időszakban 50% volt. Iskolai végzettség tekintetében az alapfokú végzettségű női álláskeresőik aránya a vizsgált időszakban 54%-ot tett ki, amely 1,2%-ponttal magasabb a bázisidőszaki értéknél. A felsőfokú végzettségű álláskeresőik

között 62,5%-os a nők aránya, számuk 781 fő volt 2021. év 1-12. hónapjának átlagában. A pályakezdő álláskeresők közül a nők száma a vizsgált időszakban átlagosan 1 032 fő volt, arányuk 55,7%-ot tett ki és a számuk a bázisidőszakhoz képest 16%-ponttal csökkent. Nyolc járásban csökkent a női pályakezdő álláskeresők száma a bázisidőszakhoz képest. A legnagyobb számban a Debreceni járásban 101 fővel, míg a legkisebb számban a Balmazújvárosi járásban 4 fővel csökkent a női pályakezdő álláskeresők száma 2021. év átlagában. A Püspökladányi járásban stagnált 65 fővel, míg a Berettyóújfalui járásban 29 fővel növekedett a női pályakezdő álláskeresők száma. Az egy éven túl nyilvántartásban lévő 4 237 fő női álláskereső aránya az álláskeresők között 56,4%, amely 0,4%-ponttal csökkent 2020. év 1-12. hónapjának átlagához képest. Az álláskereső nők 46,7%-a, 5 216 fő nem részesült pénzbeli ellátásban 2021. év 1-12. hónapjának átlagában. Foglalkoztatás helyettesítő támogatást az ellátásban részesülő női álláskeresők 28,1%-a kapott a vizsgált időszakban. A belépők száma 2021. év 1-12. hónapjában átlagosan 2 339 fő volt, amelyből a nyilvántartásba belépők nők aránya 51,1%. Az új belépők között a nők száma 97 fő volt, amely 47,5%-ot jelent az álláskeresők között és 1,6%-ponttal magasabb a bázisidőszaki értéknél.

A tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskeresők létszámában 9,9%-os növekedést állapíthatunk meg az egy évvel korábbi időszak átlaglétszámához képest. A 7 510 fő tartósan állás nélküli személy az összes álláskeresőhöz viszonyítva 36,1%-os aránnyal szerepelt 2021. év 1-12. hónapjának átlagában, amely arány 8%-ponttal magasabb, mint 2020. év 1-12. hónapjának átlagában volt. A tíz járás közül csak a Debreceni Járásban csökkent a tartós álláskeresők száma a nyilvántartásban. Megyei szinten 679 fős növekedés volt tapasztalható a vizsgált időszakban. Az éven túli álláskeresők 56,4%-a, 4 237 fő nő, amely 0,43%-ponttal alacsonyabb a bázisidőszaki értéknél. A vizsgált időszakban a tíz járás közül a női tartós álláskeresők száma nyolc járásban növekedett, míg a Debreceni és a Nyíradonyi Járásban csökkent, amely így összességében megyei szinten 353 fős növekedést eredményezett. A fizikai foglalkozású tartós álláskeresők 54%-a nő, számuk a vizsgált időszakban 3 499 fő volt, amely 244 fővel több a bázis évi adatnál. Az alapfokú végzettséggel rendelkező tartós álláskeresők létszáma a vizsgált időszakban 179 fővel növekedett, számuk 3 378 fő volt, így az álláskeresőkön belüli arányuk a vizsgált időszakban 45% volt, ami 1,9%-ponttal alacsonyabb a bázis időszaknál. A középfokú végzettségű, éven túli álláskeresők száma 447 fővel növekedett 2020. év 1-12. hónapjához képest, így a növekedés mértéke 13,4% volt. Ezen a csoporton belül a nők száma 2 042 fő, arányuk a középfokú végzettségűek között 54,1%. A gimnáziumot végzettek száma 721 fő, amely 14,5%-kal több a bázisidőszakinál és közülük a nők száma 532 fő, így csoporton belüli arányuk 73,7%, ami 1,2%-ponttal alacsonyabb a bázis időszak arányánál. A felsőfokú végzettségű éven túli álláskeresők száma 53 fővel növekedett az előző év átlagához képest. Ezen a csoporton belül a nők aránya 58,3%, ami 2,2%-ponttal magasabb a bázisidőszak arányánál. A 25 év alatti tartós álláskeresők száma 519 fő volt, amely megyei szinten 95 fővel volt magasabb a vizsgált időszakban, viszont három járási hivatal (Derecske, Nyíradony és Püspökladány) területén csökkenés volt tapasztalható. Az 55 éves és afeletti tartós álláskeresők száma mind a tíz járásban növekedést mutat, ami megyei szinten összességében 404 főt tesz ki, így 4 035 fő szerepelt a nyilvántartásban és közülük a nők száma 2 103 fő volt. A tartós álláskeresők 6%-a pályakezdő, létszámuk 452 fő volt,

amelyből a nők száma 256 fő. A tartós álláskereső 76,5%-a részesült pénzbeli ellátásban, ami 5 748 főt jelentett, akik közül a nők száma 3 122 fő volt. Az éven túli álláskereső 32,1%-a, 2 414 fő nem rendelkezett szakképzettséggel a vizsgált időszakban, amely 129 fővel több a bázisidőszaki létszámnál. Ezen a csoporton belül a nők száma a vizsgált időszakban 1 421 fő volt, amely 427 fővel több a bázisidőszaki létszámnál.

A 2021. év 1-12. hónapjait alapul véve a nyilvántartásban 1 851 fő **pályakezdő** szerepelt, így a regisztrált álláskeresőkön belüli arányuk 8,9% volt, amely 0,3%-ponttal alacsonyabb az előző év 1-12. hónapjának átlagánál. A pályakezdő álláskereső 55,7%-a, 1 032 fő nő volt, akik aránya 0,9%-ponttal magasabban alakult a vizsgált időszakban. A bázisidőszakhoz képest a Berettyóújfalui járást kivéve a többi kilenc járási hivatal területén csökkent a női pályakezdő álláskereső száma. A fizikai pályakezdők száma 296 fős csökkenést követően a vizsgált időszakban 1 531 fő volt, így a csökkenés aránya 16,2%-os. Alapfokú iskolai végzettséggel 744 fő pályakezdőt tartottak nyilván a járások, akik száma 135 fővel volt kevesebb a bázisidőszaknál. A középfokú végzettségűek száma 17,7%-os csökkenést követően 1 003 fő, közülük a nők száma 581 fő volt a vizsgált időszakban. Gimnáziumi végzettséggel 336 fő rendelkezett, ami 25,9%-kal kisebb a bázisidőszaknál. Csökkenés tapasztalható a felsőfokú végzettségű pályakezdő álláskereső számát illetően is, arányuk a pályakezdők között 5,6%, mivel a vizsgált időszakban 104 fő volt a járások regiszterében, amelyből a nők száma 64 fő volt. A 25 év alatti pályakezdők száma a bázisidőszakhoz képest 365 fővel csökkent, így a vizsgált időszakban 1 700 fő tartozott e csoportba. A vizsgált időszak átlagában kilenc járásban csökkent a 25 év alatti pályakezdő álláskereső száma. Növekedés 28 fővel a Berettyóújfalui járásban volt 2021. év 1-12. hónapjának átlagában. A fiatal pályakezdők 55,7%-a, 1 032 fő a női álláskereső közé tartozott 2021. év 1-12. hónapjának átlagában. Az éven túli pályakezdők száma a vizsgált időszakban 56 fővel növekedett, így a számuk 452 fő volt, amelyből a nők száma 256 fő. A bázisidőszakhoz képest az éven túli pályakezdők száma hat járásban növekedett. A Debreceni, a Derecskei, a Nyíradonyi és a Püspökladányi járásban csökkent az éven túli pályakezdők száma, amely sorrendben 4 fős, 4 fős, 7 fős és 4 fős volt. Ellátásban a pályakezdők 23,3%-a, 431 fő részesült, akik közül egy fő álláskeresői járadékban, míg a többiek foglalkoztatás helyettesítő támogatást kaptak. Közülük a nők száma 249 fő, így vizsgált időszakban a női pályakezdő álláskereső 31,7%-a részesült ellátásban. A szakképzetlen pályakezdők száma 835 fő volt a vizsgált időszakban, amely 230 fővel kevesebb a bázisidőszaki létszámnál, így arányuk a pályakezdők között 45,1%. A belépő pályakezdők száma a bázisidőszakhoz képest 106 fővel csökkent, míg az új belépők száma 26 fővel lett kevesebb. Az új belépők 47,6%-a női álláskereső, akik aránya a bázisidőszakhoz képest 0,6%-ponttal csökkent. A legtöbb pályakezdő fiatal, átlagosan 420 főt a Debreceni Járási Hivatal ellátási területén tartották nyilván, de emellett még jelentős, 200 fő feletti átlag volt a Berettyóújfalui (294 fő) járás területén is. A megyében regisztrált pályakezdők 22,7%-a a Debreceni Járási Hivatal regiszterében volt a tárgyév vizsgált időszakának átlagában, amely 4,4%-ponttal alacsonyabb az előző év azonos időszakának átlagánál.

Hajdú-Bihar megyében 2021. évben a **súlyosan hátrányos helyzetű álláskereső**⁷ között a **15-24 évesek** létszáma átlagosan 2 825 fő. Közülük több mint egy éve folyamatosan nyilvántartott 519 fő, amelyből 161 fő már több mint két éve van a nyilvántartásban, amely 30 fővel több, mint egy évvel korábban volt. A 15-24 évesek közül 1 161 fő rendelkezik alapfokú végzettséggel, akik közül 130 főnek még általános iskolai végzettsége sincs. Egy évvel korábbi időszakban 266 fővel több 15-24 éves álláskeresőnek volt alapfokú végzettsége, valamint 24 fővel többen voltak az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők a nyilvántartásban. Az **alapfokú iskolai** végzettséggel rendelkezők száma a tárgyidőszakban átlagosan 8 769 fő volt, amelyből 7 550 főnek volt általános iskolai végzettsége, amely 1 006 fővel kevesebb, mint ami az előző év átlagában volt. Az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők közül 3 378 fő több mint egy éve volt nyilvántartva ez év átlagában, akik közül a két évnél régebben nyilvántartásban lévők száma 1 836 fő, amely 158 fővel több, mint ami az előző év azonos időszakának átlagában volt. Az **50 év feletti** álláskeresők száma 2021. év 1-12. hónapban átlagosan 8 581 fő, amely 392 fővel kevesebb, mint 2020. év 1-12. hónap átlagában volt. E csoportban az éven túli álláskeresők száma a tárgyidőszak átlagában 4 731 fő, amelyből a két évnél régebben nyilvántartásban lévők száma 2 860 fő, amely 224 fővel több, mint egy évvel korábbi időszakban volt. Az 50 év feletti álláskeresők között 3 881 fő rendelkezett alapfokú végzettséggel, amelyből 578 főnek nem volt általános iskolai végzettsége, amely 9 fővel kevesebb a 2020. év 1-12. havi adatnál. A **szakképzetlen** álláskeresők száma a tárgyhónapban 6 353 fő volt, akik közül 1 263 fő volt 25 év alatti és a szakképzetlenek 1 175 fővel voltak kevesebben, mint az egy évvel korábbi időszak átlagában. A szakképzetlen álláskeresők közül 2 618 fő az 50 év feletti korosztályhoz tartozott, amely 182 fővel kevesebb a 2020. év 1-12. havi adatnál. A szakképzettséggel nem rendelkezők döntő többsége, 5 447 fő alapfokú végzettséggel rendelkezett 2021. év vizsgált időszakának átlagában, akik közül 1 037 főnek nem volt általános iskolai végzettsége. A bázis időszak átlagában 770 fővel több alapfokú végzettségű szakképzetlen álláskereső volt a nyilvántartásban. A vizsgált időszak átlagában 1 055 fő szakképzetlen álláskereső 7-12 hónapja volt a regisztrációban, amely 183 fővel alacsonyabb, mint egy évvel korábban volt. A tárgyidőszak átlagában 2 411 fő éven túli szakképzetlen álláskeresőt tartottak nyilván a járások, akik 131 fővel voltak többen, mint 2020. év 1-12. hónap átlagában.

BELÉPÉSI - KILÉPÉSI FORGALOM

Hajdú-Bihar megyében a nyilvántartásba került álláskeresők száma 2021. év 1-12. hónapjában összesen meghaladta a 28 ezer főt, ami 30,8%-kal (12 522 fővel) kevesebb belépési esetet jelentett, mint 2020. év ugyanezen időszakában.

Az **új belépők** (az álláskeresők nyilvántartásában eddig nem szerepelt személyek) száma 2021. év 1-12. hónapjában összesen 2 452 fő volt, amely 1 135 fővel volt kevesebb, mint egy évvel korábban. Az új belépők 2 452 fős létszáma az összes belépőn belül mintegy 8,7%-ot

⁷ Súlyosan hátrányos helyzetű álláskereső: akik legalább 24 hónapja már a nyilvántartásban szerepelnek, vagy akik legalább egy éve regisztráltak és 15-24 év közöttiek, vagy alapfokú iskolai végzettségűek, vagy 50 év felettiek.

képviselt a vizsgált időszakban, ami 0,1%-ponttal alacsonyabb az egy évvel korábbi időszaki adatnál.

A **kilépők** létszáma a vizsgált időszakban a bázisidőszaki értékhez képest 534 fővel csökkent. Amíg a nyilvántartásba belépő álláskereső egy évvel korábbi zárónapi létszámához viszonyítva a belépők aránya 30,8%-os csökkenést jelentett, addig a nyilvántartásból kilépők aránya az egy évvel korábbihoz képest 17,1%-os csökkenést eredményezett.

MUNKAERŐIGÉNYEK ALAKULÁSA

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatalainak foglalkoztatási osztályain 2021. évben 56 491 álláshely állt rendelkezésre, ami 27,3%-kal kevesebb a bázisidőszaki adatnál. A támogatott álláshelyek száma a vizsgált időszakban 20 168 volt, amely 5 002 munkalehetőséggel kevesebbet jelentett, mint 2020. év 1-12. hónapjában. Ugyanakkor a nem támogatott 4 124 álláshely kisebb arányú, 14,3%-os csökkenést mutatott a bázisidőszakhoz képest.

A foglalkoztatók 2021. évben **újonnan összesen 24 296 üres álláshelyet** jelentettek be, amelynek 83%-ához igényelték támogatást. Az új munkaerőigény 23,8%-a a Debreceni Járási Hivatalban koncentrálódott. Összességében 2021. év 1-12. hónapjában 56 491 álláslehetőség állt rendelkezésre, amelynek 54%-át a Berettyóújfalui, a Debreceni és a Derecskei Járási Hivatal tartotta nyilván.

Az újonnan bejelentett **támogatott** álláshelyek száma 20 168 volt, amelyből 64,9%-ot a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás ágazatból igényelték. A legtöbb támogatott munkaerőigényt a Debreceni (18,6%), a Berettyóújfalui (17%), valamint a Püspökladányi (11,8%) járási hivatalok illetékességi területén jelezték a munkáltatók.

A tárgyév 1-12. hónapjában az újonnan bejelentett **nem támogatott** álláshelyek száma 4 128 főt érintett, amely az összes újonnan bejelentett álláshely 17%-át jelentette. A legnagyobb (2 031 fős) nem támogatott munkaerő kereslettel a Debreceni Járási Hivatal rendelkezett, 200 fő felett a Hajdúnánási (220 fő), a Derecskei (297 fő), a Püspökladányi (343 fő), a Hajdúböszörményi (376 fő), valamint a Hajdúszoboszlói (419 fő) járásban jelentettek be a munkáltatók nem támogatott állásigényt. A többi járási hivatalban 169 alatt maradt a támogatás nélküli álláshely bejelentések száma. A vizsgált időszakban a legkevesebb nem támogatott álláshely igényt, 69-et, a Hajdúhadházi Járási Hivatal ellátási területén működő cégek jelezték.

A vizsgált időszakban az újonnan bejelentett nem támogatott állások elsősorban az egyszerű ipari foglalkozású, a konyhai kisegítő, az egyéb egyszerű építőipari foglalkozású, a bolti eladó, valamint az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású munkakörökre vonatkoztak, sorrendben 390 fő, 240 fő, 175 fő, 168 fő és 160 fő foglalkoztatására. Száz vagy afeletti igény érkezett még az intézményi takarító és kisegítő (151 fő), a rakodómunkás (125 fő), a lakatos (114 fő) és szakács (107 fő), valamint a gyümölcs és zöldségfeldolgozó, tartósító (100 fő) munkakörökre. A többi 198 szakmában 2 394 nem támogatott állásigény érkezett 2021. év 1-12. hónapjában.

II. A felmérés menete

A Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) munkatársai idén is a 10 fő alatti, míg a foglalkoztatási osztályok kollégái az ettől nagyobb létszámú vállalkozásokat keresték fel.

Miután a prognózis felmérés már évek óta zajlik, kialakult egy törzsállomány, vagyis azon cégek köre, akik rendszeres résztvevői az adatfelvételnek. Ez képezte az alapját a mostani felmérésnek is. A három évvel korábbi adatfelvételben résztvevőkhöz képest az idén is kevesebb munkáltatót kellett bevonni a felmérésbe. Ez évben 8 munkáltatóval kevesebbet vontak be a felmérésbe a járási kollégák az előző évhez képest, amely így is jócskán felülmúlta az elvárt mennyiséget. A versenyszféra munkáltatói közül a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak⁸ munkatársai 235 munkaadónál végezték el a kérdőíves felmérést, míg a GVI munkatársai további 115 vállalkozást kerestek fel, így összességében a megyében 350 gazdálkodó szervezet kérdőívei kerültek feldolgozásra.

A mintában szereplő cégek közül tavaly a 10-49 fő közötti létszámmal rendelkezők voltak a legtöbben, arányuk akkor megközelítette az 54%-ot, jelenleg 5,9%-kal kevesebben kerültek be a felmérésbe. Az ezt követő 50-249 fő közötti kategóriába tartozók aránya 0,7%-kal nőtt 2020. évhez képest attól függetlenül, hogy mindkét időszakban 77 cég került bevonásra. A 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatók hányada 2020. évben 20,7%-ot jelentett, viszont 2021. évben nagyobb mértékű növekedés volt a bevontak számában, ami 5,9%-ot jelentett. A 250-999 fő közötti cégek száma 2021. évben 3 céggel csökkent, így a felmérésben arányuk 0,7%-os csökkenést eredményezett. Az 1000 fő feletti vállalatok közül az idei felmérés alkalmával is csak egyet sikerült bevonni.

2.1. A részt vevő cégek létszámnagyság-kategóriák szerint (2020-2021.év)

Létszámnagyság-kategória	Cégek száma (db)	
	2020. év	2021. év
9 fő és ennél kevesebb	75	93
10-49 fő	195	168
50-249 fő	77	77
250-999 fő	14	11
1000 fő és felette	1	1
Összesen	362	350

A KSH 2020-re vonatkozó adatai szerint Hajdú-Bihar megyében 86 195 olyan regisztrált gazdasági szervezet volt, amelyeknek ismertek voltak a létszámadatai. Ezeket összehasonlítva a prognózisban szereplők adataival megállapítható, hogy összességében fél százalék alatt volt a felkeresett vállalkozások aránya, részleteiben viszont jelentősebb hányadban voltak jelen a nagyobb alkalmazotti létszámmal rendelkezők. A jelenlegi felmérésben a reprezentációs arány szintén fél százalék alatt maradt, így ez 0,4% volt.

⁸ járási hivatal foglalkoztatási osztály a továbbiakban járási hivatal

2.2. Gazdálkodó szervezetek létszámnagyság-kategóriák szerint

Megnevezés	Létszámnagyság-kategória				Összesen
	1-9	10-49	50-249	250 felett	
Regisztrált gazdasági szervezetek*	83 926	1 839	363	67	86 195
Prognózisban részt vevők	93	168	77	12	350
Reprezentáció aránya (%)	0,1	10,8	21,7	22,7	0,4

* KSH, 2020. év (0 és ismeretlen létszámúak nélkül)

Hajdú-Bihar megyére is jellemző a mikro- és kisvállalkozások túlsúlya. A mintában – ahogy a táblázatból is látszik - főként a kisebb létszámú vállalkozások szerepelnek, reprezentációs szintjük viszont alatta maradt a nagyobb cégekénél.

A 2021. évi őszi prognózis felméréskor az alkalmazásban állók száma szeptember hónapban a KSH felmérése alapján meghaladta a 124,5 ezret, miközben a megkérdezett cégeknél a létszám 19 597 fő volt, így az átlagos reprezentációs szint 15,7%-ot ért el, ami 0,3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban volt.

2.3. A minta összetétele és ágazati reprezentációja (2021. szeptember)

A megyében meghatározó szerepe van a feldolgozóiparnak, ezt jelzi a foglalkoztatottak magas száma is. Megközelítőleg az alkalmazottak 31,4%-a ebben a gazdasági ágban kerül foglalkoztatásra. A mintában az ágazat túlreprezentáltsága figyelhető meg a KSH adataihoz képest. Másik jelentős súllyal bíró ágazat a mezőgazdaság, ahol a foglalkoztatottak 29,6%-a dolgozik, így még nagyobb reprezentációs arányt képviselnek a felmérésben szereplők.

Gazdasági ág		Alkalmazásban állók*		Mintába került cégeknél alkalmazottak		Reprezentáció aránya (%)
		száma	aránya	száma	aránya	
		(fő)	(%)	(fő)	(%)	
A	Mezőgazdaság	7 113	5,7	2 108	10,8	29,6
C	Feldolgozóipar	25 427	20,4	7 974	40,7	31,4
D	Vill. energia-, gáz-, gőz-, víz	2 211	1,8	76	0,4	3,4
F	Építőipar	8 850	7,1	1 182	6,0	13,4
G	Kereskedelem, javítás	16 894	13,6	2 808	14,3	16,6
H	Szállítás, raktározás	4 564	3,7	1 153	5,9	25,3
I	Szállás, vendéglátás	4 313	3,5	917	4,7	21,3
K	Pénzügyi tevékenység	196	0,2	11	0,1	5,6
L,M,N	Ingatlanügyletek	9 829	7,9	2 181	11,1	22,2
Egyéb ágak együtt		45 193	36,3	1 187	6,1	2,6
Mindösszesen		124 590	100,0	19 597	100,0	15,7

*/ Forrás: KSH intézményi adatok, 2021. I-III. negyedév

A külföldi befektetők körében a térség nem tekinthető vonzó célpontnak. A megkérdezett és választ is adók 3,5%-a rendelkezik külföldi tulajdonnal. Az idetelepült cégeknél a külföldi részesedés aránya a többségnél döntő hányadú. A 12 vállalkozásból 3-nál 76% feletti a külföldi tulajdon mértéke. A 100%-ban külföldi tulajdonú cégek száma 7, a jelenlegi

felmérésben az 1-25% közötti, valamint a 26-50% közötti külföldi tulajdonnal rendelkező cégek száma 1-1.

A megyénkben külföldi tulajdonossal rendelkező cégek elsődlegesen a feldolgozóiparban (7 vállalkozás) találhatók, arányuk 19,7% a választ adó cégek között. A kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban is közelít a 26%-hoz a külföldi tulajdonnal rendelkező cégek (2 cég) aránya. A vállalkozások (7 cég) többsége 50-249 fő közötti dolgozói létszámmal működik. A külföldi tulajdonossal rendelkező vállalkozások közel egyötöde (16,7%) 10-49 főt valamint a 250-999 főt alkalmazók közül került ki. Az 1000 fő és felette foglalkoztatók között a jelenlegi felmérés alkalmával nem volt külföldi tulajdonnal rendelkező. A 9 fő és ennél kevesebb létszám-kategóriába tartozó 89 cég közül egy rendelkezik külföldi tulajdonosi hányaddal.

III. A foglalkoztatás alakulása a felmérésben résztvevőknél 2021. és 2022. években⁹

3.1. Létszámgazdálkodás 2021. évben

A munkaügyi szervezet számára a legfontosabb információkat a munkaadóktól kapott létszámgazdálkodással összefüggő adatok jelentik, megismerésük révén válik lehetővé ugyanis a munkaerőpiacon zajló változások megértése, nyomon követése, illetve előrejelzése. Éppen ezért a rövid-távú munkaerőpiaci prognózis állandó és központi elemét minden évben az e témára irányuló kérdések képezik.

A munkáltatók arról nyilatkoznak, hogyan alakul cégükben a foglalkoztatottak létszáma, terveznek-e létszámcsökkentést, illetve létszámfelvételt, milyen nagyságrendben, milyen munkakörökben.

A megkeresett gazdasági szervezetek **statisztikai állományi létszáma 2021. év szeptember elején 0,7%-kal volt magasabb, mint 2020. december 31-én.** A 2022. szeptember 1-jei létszám várhatóan 2%-kal lesz magasabb a 2021. szeptember 1-jeihez képest. 2022. év szeptemberére az 1000 fő és felette foglalkoztatókat, valamint az 250-999 főt foglalkoztatókat kivéve a többi vállalati kategóriában létszámnövekedést jeleznek előre a választ adó munkáltatók. Az 1000 fő és felette foglalkoztatóknál stagnálással számolnak, ami akkor 1 739 fő foglalkoztatásának felel meg. A 250-999 főt foglalkoztató munkáltatók 0,5%-os csökkenéssel számolnak 2022. év szeptember elsejére, itt 25 fős létszámcsökkenés várható, amelynek következtében a foglalkoztatottak száma 4 665 fő lesz. A többi létszám-kategóriában 2022. év szeptemberére létszámnövekedéssel számolnak. Az 50-249 főt foglalkoztatók 2,8%-os növekedéssel, a 10-49 főt foglalkoztató cégek 4%-os növekedéssel számolnak, míg a 9 fő és ennél kevesebb főt foglalkoztatók nagyobb arányú, 0,6%-os létszámnövekedést prognosztizálnak 2022. év szeptemberére. A vizsgált időszakban (2021. év szeptember 1-jén) a 19 597 fő munkavállaló 83%-a teljes munkaidős foglalkoztatott volt, ami 1,5%-ponttal kevesebb, mint az előző év szeptember elsején. A nem teljes munkaidőben dolgozók létszáma 2020. év decemberében 3 594 fő volt, amelyhez képest a létszám 2021.

⁹ Forrás: A 2021. évi felmérés alapján készült adatbázis

szepember elején 264 fővel volt kevesebb. Ugyanezen időpontokat figyelembe véve a határozott időre szóló munkaszerződéssel rendelkezők aránya 7,8%-kal növekedett (797 főről 859 főre).

A statisztikai állományi létszám összetétele (részmunkaidős foglalkoztatás és legfeljebb 60 órában foglalkoztatottak)

Létszámnagyság-kategória	2020. december 31-én		2021. szeptember 1-én		2022. szeptember 1-én	
	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatottak	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatottak	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatottak	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak
	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)
9 fő és ennél kevesebb	1	0	1	0	1	0
10-49 fő	422	111	372	73	376	73
50-249 fő	1 113	189	906	178	935	172
250-999 fő	585	20	597	24	597	24
1000 fő és felette	1 473	0	1 454	0	1 454	0
Összesen	3 594	320	3 330	275	3 363	269

A legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak száma 2020. év december 31-én 320 fő volt, amely 2021. év szeptemberére 45 fővel csökkent, ami 14,1%-os csökkenésnek felelt meg. A megkérdezett munkáltatók a felméréskor úgy ítélték meg, hogy 2022. év szeptemberére kisebb mértékű (2,2%-os) csökkenés várható a 2021. év szeptember havi létszámhoz képest, a legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak körében.

Hajdú-Bihar megyében 2020. év december 31-én 293 főt kölcsönöztek a munkáltatók, 2021. év szeptemberére 111 fővel többet, így a növekedés 37,9%-ra tehető. Ugyanakkor 2022. év szeptemberére kevesebb (-31 fő) kölcsönvett munkaerővel számolnak a választ adó munkáltatók. A kölcsönvett munkaerővel vállalati méret szerint az 50-249 főt, illetve a 250-999 főt foglalkoztatók számolnak. Az ez évi felmérés alkalmával más létszám-kategóriában inkább nem jellemző ez a foglalkoztatási mód. A 2021. szeptember 1-jén kölcsönzött 404 fő munkaerő 69,6%-a a feldolgozóiparban dolgozott. Ezen belül 23,5% villamos berendezés gyártása ágazatban, a 15,8% az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása ágazatban, a 13,1% a gép, gépi berendezés gyártása ágazatban dolgozott. A feldolgozóiparon kívül a kölcsönvett munkavállalók 21,3%-a a kereskedelem, gépjárműjavítás és 7,4%-a az adminisztráció és szolgáltatást támogató ágazatban dolgozott 2021. év szeptember 1-jén.

A statisztikai állományi létszámon belül 2021. szeptember 1-jén az alkalmazottak 77,4%-a fizikai, 22,6%-a szellemi foglalkozású munkakört töltött be. Érdekeséggé válhat, hogy az előrejelzés alapján 2022. szeptember 1-jére is hasonló (77,5%, illetve 22,5%) arányokat prognosztizáltak a választ adók, annak ellenére, hogy akkor 398 fővel több lehet majd az állományi létszám.

A megkérdezettek statisztikai állományi létszámát gazdasági áganként vizsgálva megállapítható, hogy 2021. évben összességében 0,67%-os növekedés volt tapasztalható a 2020. évhez képest, ami összességében 130 fős volt. Az előbbi időszakban a legnagyobb létszámnövekedés 143 fővel a feldolgozóiparban volt, ugyanakkor a legnagyobb számú 62 fős létszámcsökkenés az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban

realizálódott. A 2021. év szeptemberi létszámokhoz képest 2022. év szeptemberére összességében növekedés várható, amelynek mértéke 2%-os és 398 fővel több foglalkoztatottat jelent. Ezen időszakban inkább az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatra, valamint a mezőgazdaságra jellemző a leépítés (13 fővel, illetve 10 fővel), míg a feldolgozóiparban 160 fős növekedés várható.

Az előrejelzések szerint 2022. évben 2020. év decemberéhez képest 122 fős növekedéssel számol a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működő és választ adó 88 cég. A feldolgozó iparban összességében 303 fős növekedést prognosztizálnak, amelyből a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása, a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása, valamint az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása ágazatokban, sorrendben 89 fős, 85 fős, valamint 62 fős növekedéssel, míg a textil-, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása ágazatban 62 fős csökkenéssel számolnak a választ adó munkáltatók. Az ágazatokban összességében 2,7%-os, 528 fős növekedés valósulhat meg, így a statisztikai létszám az előrejelzések szerint 19 995 fő lehet.

A 2021. évi létszámmozgások

A létszámváltoztatást tervező cégeknél az év folyamán lezajlott létszámfelvételeknél 613 fő érintett, nagyobb részben az 50-249 fő közötti alkalmazottal működő munkáltatóknál. A magasabb létszámcsökkenés szintén az 50-249 főt foglalkoztató munkáltatói körhöz köthető, összességében 399 fő munkaviszonya szűnt meg 2021. évben.

Gazdasági ág	Létszámkiármás	Létszámfelvéte	Egyenleg
	fő		
Feldolgozóipar	91	246	155
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	3	88	85
Kereskedelem, gépjárműjavítás	62	100	38
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	15	51	36
Szállítás, raktározás	15	35	20
Művészet, szórakozás, szabad idő	1	20	19
Egyéb szolgáltatás	2	19	17
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	4	18	14
Információ, kommunikáció	0	2	2
Bányászat	0	0	0
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyvezékesztés	0	0	0
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0	0	0
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	0	0	0
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	0	0	0
Oktatás	2	0	-2
Ingatlanügyletek	11	1	-10
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	14	0	-14
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	67	8	-59
Építőipar	112	25	-87
Összesen	399	613	214

Forrás: 2021. évi felmérés adatbázisa

3.2. Várható munkaerő-kereslet 2022. év végéig

A létszámmozgást tervező és a várható létszámváltozást is megadó cégek száma 342 db volt, akiknek az 62,9%-a létszámmozgást tervezett 2021. évre. Létszámcsökkenést 178 cég, míg létszámfelvételt 199 cég tervezett. A kiáramlást és felvételt is tervező munkáltatók a

válaszadók 47,1%-át tették, ami 160 céget jelentett. Létszámmozgás a 10-49 főt és az 50-249 főt foglalkoztató cégekre volt jellemző a 2021. évi felméréskor.

A cégek 2 753 fő létszámkivárámlással és 2 978 fő létszámfelvétellel számoltak 2021. évre, így az egyenleg +225 fő az év végéig, ami 1,5%-os növekedésnek felel meg. Jelentős létszámkivárámlást 1 320 fővel az 50-249 főt foglalkoztató cégek terveztek, ugyanakkor a létszámfelvétel is ezen cégeknél a legmagasabb 1 473 fővel, így a létszámmozgás egyenlege +243 fő.

A feldolgozóipar továbbra is az első helyen áll a létszámmozgást tekintve, ahol 49 cég létszámkivárámlással, míg 58 cég létszámfelvétellel számolt, 46 cég kivárámlást és felvételt is tervezett 2021. év végéig, így a kivárámlást és felvételt is tervezők aránya 28,8%. Létszámkivárámlással és létszámfelvétellel 10% felett a kereskedelem, gépjárműjavítás (kivárámlás 16%, felvétel 19,6%), az építőipar (kivárámlás 12%, felvétel 11,6%) és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (kivárámlás 13,1%, felvétel 10,6%) területén működő cégek számoltak.

A 2021. évre tervezett létszámmozgás létszámvonzata vizsgálatokor megállapítható, hogy a feldolgozóiparon belül három ágban negatív az egyenleg, ami összességében -53 főt jelent. A többi 10 ágban pozitív az egyenleg, ami +213 főt jelent, így összességében a feldolgozóiparban +160 fő az egyenleg. Az ágazatok közül ötben negatív egyenleg van, míg nyolc ágazatban pozitív az egyenleg, valamint 5 ágazatban stagnálás van. Az öt negatív egyenlegű ágazat közül -50 fő feletti az egyenleg az építőiparban (-85 fő), valamint a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (-55 fő) ágazatokban. A többi nyolc pozitív létszámmozgás egyenlegű ágazat közül +30 fő feletti az egyenleg az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (+85 fő), a kereskedelem, gépjárműjavítás (+38 fő), valamint a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (+36 fő) területén.

A 2022. évben várható létszámmozgások

A 2022. évi létszámmozgások egyenlege várhatóan pozitív lesz (+412 fő) – hasonlóan a 2020. évi felméréskori előrejelzéshez (+442 fő) –, ami várhatóan nulla egész kilencvenhárom százalaka lesz az egy évvel korábbi értéknek.

Általános megállapítás, illetve sok éves tapasztalat, hogy a munkaerőpiacon a szakképzettséggel rendelkező munkavállalók vannak kedvezőbb helyzetben. Egyrészt nagyobb az elhelyezkedési esélyük, másrészt szakmai tudásuk birtokában kedvezőbb pozíciókat tölthetnek be, mint szakképzetlen társaik.

Gazdasági ág	Létszámkiármás	Létszámfelvétel	Egyenleg
	fő		
Feldolgozóipar	18	178	160
Kereskedelem, gépjárműjavítás	7	73	66
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1	60	59
Építőipar	0	52	52
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	20	59	39
Szállítás, raktározás	5	41	36
Egyéb szolgáltatás	0	13	13
Művészet, szórakozás, szabad idő	0	6	6
Ingatlanügyletek	0	5	5
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	0	3	3
Bányászat	0	0	0
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	0	0
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegsejtítés	0	0	0
Információ, kommunikáció	0	0	0
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0	0	0
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	0	0	0
Oktatás	0	0	0
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	0	0	0
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	48	21	-27
Összesen	99	511	412

Forrás: 2021. évi felmérés adatbázisa

A jelen felmérésben résztvevő munkáltatók úgy nyilatkoztak, hogy a **szakképzett fizikai munkások** létszámában **2022-ben várható 318 fő (29,8%-os) csökkenést ellensúlyozza a szakképzett fizikai foglalkoztatottak felvétele (573 fő)**. Munkaviszonyuk megszűnésére elsősorban az 50-249 főt és a 250-999 főt foglalkoztató cégeknél dolgozók számíthatnak. A 318 fős csökkenést összesen 39 választ adó munkáltató jelezte. A csökkentésben érintett munkavállalók közül a legtöbbször a feldolgozóiparban (56 fő), azon belül az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása (26 fő) területén szűnik meg a munkaviszonya. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat területén 522 fő, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység területén 50 fő, valamint a szállítás, raktározás területén szintén 54 fő munkaviszonya szűnik meg. Ugyanakkor 573 fő szakképzett fizikai foglalkozású munkavállaló felvételére kerül sor, amelyből 181 fővel a feldolgozóiparban lehet számolni, azon belül a legmagasabb létszámot, 49 főt az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása területén működő munkáltatók kívánják alkalmazni. A szállítás, raktározás ágazatban 86 fő a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban 57 fő, a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén 55 fő, valamint az építőiparban 51 fő szakképzett fizikai munkás felvételét tervezik.

Az **elbocsátásra kerülő szakképzettséggel nem rendelkezők az összes fizikai alkalmazott 67%-át (645 fő) teszik ki**, de ettől 138 fővel több munkavállaló – várhatóan 783 fő – bízhat abban, hogy 2022-ben sikerül elhelyezkednie. A legtöbb szakképzetlen munkavállalót, 194 főt a feldolgozóiparban ezen belül 111 főt az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása területén, valamint 55 főt a villamos berendezés gyártása területén működő cégek bocsátják el. A mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat iparágakban 84 fő, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás tevékenység ágazatban 137 fő, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban 76 fő szakképzetlen fizikai foglalkoztatott leépítését prognosztizálják a választ adó munkáltatók 2022. évben. A felvételnél a legtöbb esetben szintén ezeknél a cégcsoportoknál várható a legtöbb új felvétel, tehát a feldolgozóiparban (235 fő), ezen belül az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása területén (139 fő), valamint a villamos berendezés gyártása területén (50 fő). A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás

területén 176 fő, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység területén 118 fő, a kereskedelem, gépjárműjavítás területén 63 fő és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén 51 fő szakképzetlen fizikai munkás felvételét tervezik a megkérdezett munkáltatók.

A **szellemi foglalkozásúakat** sokkal kisebb mértékben érintik az egyes létszámmozgások, ezt természetesen nagymértékben befolyásolja egy-egy vállalkozás tevékenységi köre, munkavállalóinak összetétele is. A cégek közül 6,3%-nál (18 cég) merült fel annak a lehetősége, hogy szellemi munkakört betöltő munkatársuktól megváljanak, miközben 42-nél ennek pont az ellenkezőjéről születhet döntés. Várhatóan 80 fő alap- vagy középfokú szellemi végzettségű munkájára nem tartanak igényt, ugyanakkor 109 fő felvételét tervezik, elsősorban az egyéb szolgáltatásban foglalkozók köréből (54 fő). A munkaerőpiaci esélyük a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek nagyobb, mert közülük kevesebbet (23 főt) küldenek el munkahelyéről, ami az összes leépítésre kerülő munkavállalónak az 2,2%-a. Az új munkakörök elnyerésére ugyanakkor 4,5%-nak lesz esélye, így a 69 fő felsőfokú végzettségű nagyobb eséllyel indul, mint az alacsonyabb képzettségűek.

3.3. Tartósan betöltetlen álláshelyek, a létszámváltozással leginkább érintett foglalkozások

A korábbi években, amikor a gazdasági válság hatása még érezhetőbb volt, jó néhány cég a termelésének visszafogására kényszerült és ebből adódóan több-kevesebb munkavállalójától meg kellett válnia. Ezzel szemben a 2020. évet megelőző időszakban a szakképzett munkaerő elvándorlása jelentette a nagyobb problémát. Mindezek hatására egyre többször adódott/adódhatott olyan terület, ahol átmeneti vagy tartós munkaerőigény/hiány jelentkezett, a különbség legfeljebb annyi volt, hogy a 2020. év előtti pár évben ez egyre nagyobb létszámot jelentett, mint a megelőző években.

A 2020. évi tendenciák ismét rosszabbra fordultak, mivel a koronavírus térnyerése révén egyre több vállalkozás került nehéz helyzetbe, amikor is sok munkavállalótól kellett megválnia, vagy csökkentett munkaidőben foglalkoztatnia a vészhelyzeti intézkedések miatt (a munkahelyek nem nyithattak ki, kereslethiány keletkezett az általuk nyújtott szolgáltatások, vagy éppen az előállított termékeik iránt, stb.).

Tartósan betöltetlen álláshelyet jelen felmérésben a cégek 24,7%-a jelzett, az előző évi felméréskor ez az arány 21,6% volt. Az előző évekhez képest ugyanakkor növekedés is megfigyelhető, mivel a 2014. évi felméréskor csak a cégek 11%-ának voltak létszámproblémái. A 2015. évi felmérés alkalmával a megkérdezett 70 cégnél 38 munkakört nem tudtak hosszabb ideje betölteni, akkor a hiányzó foglalkoztatottak száma 555 fő volt. A 2016. évi felmérés alkalmával 128 munkáltató jelezte, hogy 867 tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkezik. A 2017. évi adatfelvételkor 134 cég jelezte, hogy 665 tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkezik. A 2018. évi felmérés alkalmával már 213 cég jelezte, hogy 699 tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkezik. A 2019. évi felméréskor valamelyest mérséklődött a tartósan betöltetlen álláshelyek száma, mivel 172 cégnél 617 fő hiányzott tartósan a munkavégzésből. A 2020. évi felmérés alkalmával ismét visszaesés realizálódott a kialakult vészhelyzet miatt, mivel 77 cégnél a tartósan betöltetlen álláshelyek száma 351 volt.

A 2021. évi felmérés alkalmával még mindig visszaesés volt az elhúzódó vészhelyzeti körülmények hatására, mivel 86 cégnél 453 volt a tartósan betöltetlen álláshelyek száma. A 2014. évi aránylag „kedvező” helyzet minden bizonnyal még a korábbi gazdasági válság hatásaként visszaesett keresletnek, a beszűkült pénzügyi lehetőségeknek és az ennek következtében visszafogott termelésnek volt köszönhető. A korábbi – a válság éveit megelőző – évek felmérései alkalmával ugyanis előfordult, hogy egyes munkakörökre külön-külön is 100-200 fős igénye jelentkezett egy-egy vállalkozásnak. A korábbi igénynövekedés okaként a jobb munkalehetőség miatt elvándorolt munkavállalók pótlása játszott szerepet, a betöltetlen állásokra egyre nehezebb volt megfelelő végzettségű munkavállalót találni. Jelenleg a visszaesést az elnyúló koronavírus járvány okozta, amely jelentősen visszafogta a gazdaságot, valamint a 2021. évi fokozatos nyitás után egyes területeken jelentkező munkaerőigény is közrejátszott, mivel a munkavállalók jelentős része más, „megbízhatóbb” ágazatokban helyezkedtek el.

A vállalatok létszámnagysága szerint a tartósan betöltetlen álláshely legnagyobb arányban 48,1%-kal, (218 fővel) az 50-249 főt foglalkoztató cégeknél jelentkezett. Őket követik 33,6%-kal, (152 fővel) a 10-49 főt foglalkoztatók. A 2020. évi felmérés több mint 7%-os arányához képest a 250-999 főt foglalkoztatóknál jelentős növekedés figyelhető meg, mivel a 2021. évi felmérés alkalmával már 17% volt a tartósan betöltetlen álláshelyek száma, amely ekkor 77 főt érintett. A tartósan hiányzó foglalkoztatottak legkisebb arányban, 0,2%-kal a 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztató cégeknél figyelhetők meg.

FEOR	Foglalkozás megnevezése	Tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkező cégek száma	Tartósan betöltetlen álláshelyek (hiányzó foglalkoztatottak) száma
		(db)	(fő)
7524	Épületvillamossági szerelő, villanyszerelő	6	15
7325	Hegesztő, lángvágó	8	13
7511	Kőműves	7	12
7321	Lakatos	11	11
9310	Egyszerű ipari foglalkozású	7	9
8418	Autóbuszvezető	1	8
8135	Műanyagtermék-gyártó gép kezelője	2	7
8422	Földmunkagép és hasonló könnyű- és nehézgép kezelője	3	6
5113	Boltí eladó	3	5
7111	Húsfeldolgozó	3	5
8151	Fémfeldolgozó gép kezelője	1	5
8415	Trolibuszvezető	1	5
8417	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	9	5

A 2021. évi adatok szerint a vállalkozások összességében 67 huzamosabb ideje be nem töltött munkakört jelöltek meg, az előző évben végzett prognózis adataihoz képest ez 10-zel több. Ahogy a korábbi évben, most sem jellemző az egy-egy munkakörre beadott nagyszámú igény. A 2016. évi felmérés kivétel volt ez alól, mivel akkor az egyszerű ipari foglalkozású munkakör, amelyre 12 cég 254 szakembert keresett. A 2017. évi felméréskor a kézi csomagoló foglalkozásra 2 cég keresett összesen 70 munkavállalót. A 2018. évi felmérés alkalmával 11 munkáltató keresett 49 fő egyszerű ipari foglalkozású munkavállalót. A 2019. évi felmérés alkalmával 1 cég keresett 40 autóbuszvezetőt, valamint 4 cég szintén 40 fő intézménytakarítót, kisegítőt. A 2020. évi felméréskor 1 cég keresett 30 fő ruházati gépkezelőt és gyártósor melletti dolgozót, valamint 5 cég szintén 30 főt keresett

intézménytakarító és kisegítő munkakörbe. A jelenlegi (2021. évi) felméréskor 6 cég 15 fő épületvillamossági szerelő, villanszerelőt keresett. A fenti táblázat azokat a foglalkozásokat tartalmazza, amelyekben a hiányzó foglalkoztatottak száma 5 vagy annál több.

A **létszámcsökkentésben leginkább érintett foglalkozások** körében végzett felmérésben 52 foglalkozás volt kimondottan romló pozíciójú, amelyeket 104 munkáltató jelölt meg és 338 fő munkavállaló létszámcsökkentésére vonatkozott. A 2021. évi felméréskor a megkérdezett munkáltatók 1 foglalkozás (előző évi felméréskor 7) esetében, egy foglalkozáson belül 30 fő vagy a feletti létszámcsökkentést terveznek. Három szakmában 20-24 fő közötti csökkentést 17 munkáltató tervez.

A **létszámnövelés által leginkább érintett munkakörökből**, az ún. keresett foglalkozások közül százas nagyságrendű létszámot most egy munkakörben lehet találni, amely gyorséttermi eladó foglalkozás, ahol 1 munkáltató 150 munkavállalót keres. Harminchat cégnél a bővítendő létszám 51-92 fő között mozog, ők összesen 338 fő felvételét tervezik. A felmérésben résztvevők közül 20-35 fő közötti létszámbővítésre 99 cég készül, összesen 362 fő felvételével.

Foglalkozás megnevezése	Létszámnövelést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható növelése az adott munkakörben	FEOR	Foglalkozás megnevezése	Létszámcsökkentést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható csökkenése az adott munkakörben
	(db)	(fő)			(db)	(fő)
Gyorséttermi eladó	1	150	6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juhtartó és -tenyésztő	8	30
Intézményi takarító és kisegítő	8	92	9310	Egyszerű ipari foglalkozású	7	24
Egyszerű ipari foglalkozású	10	90	8421	Mezőgazdasági, erdőgazdasági, növényvédő gép kezelője	4	20
Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	11	54	9236	Konyhai kisegítő	6	20
Fémcsiszoló, kőszőrű, szerszámköszörűs	2	51	9112	Intézményi takarító és kisegítő	7	19
Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	5	51	5299	Egyéb, máshova nem sorolható szolgáltatási foglalkozású	1	17
Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juhtartó és -tenyésztő	10	35	7232	Nyomdász, nyomdai gépmester	2	16
Forgácsoló	8	32	8135	Műanyagtermék-gyártó gép kezelője	2	11
Húsfeldolgozó	2	30	8417	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	4	11
Hegesztő, lángvágó	8	30	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	2	11
Fémfeldolgozó gép kezelője	1	28	5134	Shakács	4	10
Kézi csomagoló	3	28	8425	Targoncavezető	2	10
Készlet- és anyagnyilvántartó	1	27				
Konyhai kisegítő	5	25				
Lakatos	7	22				
Mezőgazdasági, erdőgazdasági, növényvédő gép kezelője	4	22				
Rakodómunkás	6	22				
Autóbusszvezető	2	21				
Egyéb, máshova nem sorolható feldolgozóipari gép kezelője	1	20				
Villamosvezető	1	20				

A **változó pozíciójú szakmák, munkakörök** egyaránt érintettek a létszámnövelésben és a létszámcsökkentésben is. Ezek a munkakörök valamilyen idény-, vagy szezonális munkához kapcsolódnak, vagyis az adott munka befejezésekor a munkáltatók megválnak munkavállalóiktól. Ezek lehetnek különböző kereskedelmi jellegű foglalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, élelmiszeripari foglalkozások, de ide tartoznak az építőiparhoz kapcsolódó szakképzetlen vagy szakképzettséget igénylő munkakörök is. Előfordulhat, hogy egy adott tevékenységet végző cég valamilyen okból korlátozza vagy teljesen megszünteti tevékenységét a megyében, emiatt kénytelen megválni dolgozóitól. Ugyanakkor, szintén a megyében, de annak másik településén ugyanolyan tevékenységet kezd el egy másik munkáltató, ezért szüksége van megfelelő szakképzettségű munkavállalóra.

A fenti táblázatban kiemelték közül az alábbi szakmák kerültek be a változó pozíciójú munkakörök közé:

FEOR	Foglalkozás megnevezése	Létszámnövelést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható növelése az adott munkakörben	Létszámcsökkentést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható csökkenése az adott munkakörben
		(db)	(fő)	(db)	(fő)
8417	Tehergépkecs-vezető, kamionsofőr	11	54	4	11
8421	Mezőgazdasági, erdőgazdasági, növényvédő gép kezelője	4	22	4	20
9112	Intézményi takarító és kisegítő	8	92	7	19
9236	Konyhai kisegítő	5	25	6	20
9310	Egyszerű ipari foglalkozású	10	90	2	11

Összevetve a különböző irányú létszámmozgásokban leginkább érintett foglalkozások állományát, a mérleg nyelve a növekedés felé billen, vagyis a munkáltatók által kiemelt munkakörökben inkább létszámnövekedés, mint csökkenés várható.

3.4. Atipikus foglalkoztatás

Az atipikus foglalkoztatás továbbra sem tölt be jelentős szerepet a hazai munkáltatók körében, annak ellenére sem, hogy lényegesen olcsóbb – általában véve is, de különböző támogatásokkal még inkább –, rugalmasabb, hatékonyabb és egyszerűbb, mint a hagyományos munkaviszony.

A prognózis néhány kérdés erejéig kiterjedt annak felmérésére, hogy a munkáltatók mennyire alkalmazzák megyénkben (a teljesség igénye nélkül) az egyes atipikus foglalkoztatási formákat.

Nem teljes munkaidőben, illetve részmunkaidőben, legfeljebb havi 60 órában történő foglalkoztatás

A korábbi években a felmérések alapján az ezer főnél is nagyobb létszámot foglalkoztatóknál volt népszerű ez a foglalkoztatási forma, ami 2012. évtől fokozatosan visszaszorult. A mélypont 2014. évben volt. A 2019. évi felméréskor ismét a nagyvállalatokra volt jellemző ez a foglalkoztatási forma, amikor 2019. év szeptemberben 3 411 fő, 2020. év decemberében 3 594 fő foglalkoztatása valósult meg nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben, amelynek a 45,2%-át (1 543 főt), valamint (2020. évben) a 41%-át az 1000 fő feletti munkavállalói létszámú munkáltatók foglalkoztatták. Ez évi felméréskor (2021. év szeptember) az 1000 fő feletti foglalkoztatók 1 454 főt foglalkoztattak, ami az összes (3 330 fő) e foglalkoztatási formában foglalkoztatottak 43,7%-át tette ki. A 250 főnél többet foglalkoztatók már csak 597 főt foglalkoztattak ezekben az atipikus formákban. Az 50-249 főt foglalkoztatók a felméréskor 906 főt foglalkoztattak nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben. A legkevésbé jellemző ez a foglalkoztatási forma a 9 fő és ennél kevesebb létszámmal működő foglalkoztatóknál, ahol a választ adó 93 cégnél mindösszesen 1 fő foglalkoztatása valósul meg nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben. A választ adó 350 munkáltató szerint 2022. évben várhatóan 33 fővel fog növekedni a létszám. A 9 főt vagy ennél kevesebbet, a 250-990 főt, valamint az 1000 fő feletti foglalkoztatóknál stagnálás várható a 2021. év szeptemberi létszámhoz képest. A 10-49 főt foglalkoztatóknál 4 fős és az 50-249 főt foglalkoztatóknál 29 fős munkavállalói többletlétszámmal számolnak 2022. év szeptemberében.

A legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak száma 275 fő volt 2021. év szeptemberében a 350 munkáltatónál. A legnagyobb arányban, 64,7%-kal az 50-249 fő létszámú foglalkoztatóknál 178 fő dolgozott legfeljebb havi 60 órában. Jelentős, 26,5% feletti az arány a 10-49 fő létszámnagyságú cégeknél is. Ez év szeptember elsejére a munkáltatók közül négy nem tervez létszámfelvételt. A 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatók és az 1000 fő feletti foglalkoztatóknál nem is foglalkoztattak legfeljebb 60 órában munkavállalót. A 10-49 főt, valamint a 250-999 főt foglalkoztató létszámnagyságú cégeknél stagnálásra látnak esélyt. Összességében 2022. év szeptemberére a legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak száma 6 fővel csökkenhet, amelynek következtében már csak 269 fő foglalkoztatását prognosztizálják a választ adó munkáltatók. A 6 fős létszámcsökkenés az 50-249 főt foglalkoztatóknál fog realizálódni, ahol ez év szeptemberében 172 fő fog ebben a foglalkoztatás típusban dolgozni.

Munkavállalók határozott idejű alkalmazása

A határozott idejű foglalkoztatási forma nagyfokú rugalmasságot biztosít, jelentősen leegyszerűsíti az elbocsátásokat, és nem elhanyagolható, hogy költségvonzata is kedvező.

Az előző évi felmérések adataival összehasonlítva a jelenlegi prognózis adatait, kitűnik, hogy a megyében stagnált, majd csökkent a határozott idejű munkaviszony keretében történő foglalkoztatottak száma. 2013. december 31-én az összes statisztikai létszámuk 10,1%, 2014. év szeptember 1-jén 10,5% volt, 2015. szeptemberre 9,9%-ra becsülték meg a létszámot. A 2015. évi felméréskor a 2015. év szeptemberére megvalósult határozott idejű foglalkoztatási arány 10,1% volt, ami azt jelentette, hogy a cégek viszonylag jól becsülték meg ezt a foglalkoztatási formát. 2016. év szeptemberére a munkáltatók 9,9%-os arányt becsültek, amely ténylegesen a 2016. évi felméréskor 9,5% volt. A 2017. évi felméréskor 7,9% volt szeptember végén a határozott idejű foglalkoztatottak aránya, amelyet a 2016. évi felméréskor 9,2%-ra prognosztizáltak. A 2018. évi felmérés alkalmával a határozott idejű foglalkoztatottak arányát 7,4%-ra prognosztizálták, ami 9,8% lett. A 2019. évi felméréskor 9,2%-ra jelezték a foglalkoztatottak arányát. a munkáltatók, ami 6,9% lett 2019. év decemberére, valamint 2020. év szeptemberére 7,4%-ra növekedett, míg 2021. év szeptemberére 7,1%-ra jelzik a mutató arányát a választ adó munkáltatók, ami 4,1% lett. A jelenlegi előrejelzés szerint 2022. év szeptemberére a foglalkoztatottak 3,8%-át fogják határozott idejű munkaszerződéssel foglalkoztatni. Ez létszámban kifejezve 2013. december 31-én 2 147 fő, 2014. szeptember 1-jén 2 280 fő és 2015. szeptember 1-jére már csak 2 180 fő, ezzel szemben a tényleges létszám 2 197 fő volt. 2016. év szeptember 1-jére 2 176 főt jósoltak a munkáltatók, ezzel szemben 2016. szeptember elsején 2 127 fő foglalkoztatása valósult meg. Igaz a 2016. évi felmérésben 4 munkáltatóval kevesebb vett részt, mint az azt megelőző felmérésben. A 2017. évi szeptemberi előrejelzés szerint 56 fővel kevesebb munkavállalót terveztek ebbe a foglalkoztatási formába. Ami végül is nem valósult meg, mivel a 2017. évi felmérés alkalmával a 2017. év szeptemberi határozott idejű munkaviszonyban 1 751 fő foglalkoztatása valósult meg, ami 320 fővel kevesebb főt jelentett. A 2017. évi felmérés alkalmával 2018. év szeptemberére jelzett 1 649 fő határozott idejű foglalkoztatása 2018. év szeptember 1-jén 1 fővel lett kevesebb. A 2019. év szeptemberére tervezett 1 585 fő helyett valójában 1 890 fő foglalkoztatása valósult meg. A 2020. év szeptemberére tervezett 1 813 fő helyett valójában 1 522 fő foglalkoztatása valósult meg

határozott idejű munkaviszonyban. A 2021. év szeptemberére tervezett 1 497 fővel szemben 859 fő foglalkoztatása valósult meg.

A legtöbb határozott idejű munkaszerződéssel rendelkező dolgozója 2021. szeptember 1-jén az 50-249 fő és a 10-49 fő munkavállalót alkalmazóknak volt. Előbbinél átlagosan 582 fő, utóbbinál 175 fő ilyen státuszú munkavállaló volt. A 9 főnél alacsonyabb, valamint az 1000 főnél nagyobb létszámot foglalkoztatóknál egyre kevésbé elterjedt az alkalmazásnak ez a módja. Ezen munkáltatók egyáltalán nem foglalkoztattak határozott idejű munkaszerződéssel munkavállalókat.

Legnagyobb létszámban 2021. év szeptemberében a feldolgozóipar egyes ágazataiban (231 fő), az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártásában (101 fő) és a járműgyártásban (77 fő) dolgozók voltak foglalkoztatva határozott idejű szerződéssel. A feldolgozó iparon kívül 113 fő a szállítás, raktározás ágazatban 93 fő a kereskedelem, gépjárműjavításban, 77 fő a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés, valamint 76 fő a mezőgazdaságban és szintén 76 fő az egyéb szolgáltatásban szálláshely-szolgáltatásban tevékenykedett határozott idejű szerződéssel.

Munkaerő-kölcsönzés

A munkaerő-kölcsönzés korábban elsősorban a multinacionális cégeknél és nagyvállalatoknál terjedt el. Bizonyos munkakörökre, meghatározott időre és létszámban, ebben a formában próbálták megoldani a munkaerő igényt, valamely munkaerő-kölcsönző cég közbeiktatásával. Kényelmes megoldás a munkáltató számára, mert többek között a munkaügyi, munkajogi feladatokat a kölcsönző cég végzi, mivel jogilag a kiközvetítettek a kölcsönbe adó cég alkalmazottjai.

Hajdú-Bihar megyében nem terjedt el ez a rugalmas alkalmazási forma. Az eddigi felmérések alkalmával megkérdezettek közül 2011-ben mindössze 14, 2012-ben 16, 2013-ban 13, 2014-ben 13, 2015-ben 17, 2016-ban 13, 2017-ben 17, 2018-ban 18, 2019-ben 13, 2020-ban 16, és 2021. évben 17, valamint 2022 évben várhatóan 14 munkáltató vette/veszi igénybe a munkaerő-kölcsönző cégek szolgáltatását. Ez a felmérésben részt vevőknek 2011. és 2012. években 4,4%-át, illetve 5%-át, 2013. és 2014. években a 3,7%-át, 2015. évben 4,6%-át, 2016. évben 3,8%-át, 2017. évben 4%-át, 2018. évben 5,2%, 2019. évben 3,6%-át, 2020. évben 4,4%-át, 2021. évben 4,9%-át jelentette, valamint 2022. évben pedig várhatóan a 4%-át jelentheti.

Egyszerűsített foglalkoztatás

Az egyszerűsített foglalkoztatást 2021. évben 84 munkáltató alkalmazta, ahol összességében 664 fő volt az alkalmazotti létszám. A legtöbb munkavállalót, 319-et a 50-249 főt foglalkoztató 32 munkáltató jelezte, míg az 10-49 főt foglalkoztatók 264 főt alkalmaztak. A 250-999 főt foglalkoztató 3 cég összesen 81 főt foglalkoztatott. A többi létszámnagyság-kategóriába tartozó cégeknél nem volt egyszerűsített foglalkoztatás. Az előrejelzések szerint 2022. évben 14 céggel kevesebb kíván e foglalkoztatási formában munkavállalókat foglalkoztatni, ami 49 fővel kevesebb munkavállalót jelenthet. Amíg a 9 fő

és ennél kevesebb, valamint az 1000 fő és felette foglalkoztatók egyáltalán nem kíván ebben a formában foglalkoztatni, addig a 250-999 főt foglalkoztatók 1 fős növekedéssel számolnak. A 10-49 főt, valamint az 50-249 főt foglalkoztatók 7 fős, illetve 43 fős csökkenéssel számolnak. Ágazatok szerint a legtöbb egyszerűsített foglalkoztatás 133 fővel a feldolgozóiparban, 124 fővel az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységben, 101 fővel a kereskedelem, gépjárműjavításban és 97 fővel a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban tevékenykedő cégeknél várható. A 19 ágazat közül 13 ágazatban kívánják alkalmazni ezt a foglalkoztatási formát 2022. évben.

3.5. Külföldi állampolgárok a magyar munkaerőpiacon

A cégek által alkalmazott külföldi állampolgárok száma évről-évre csökkent, amelyhez különösen hozzájárult a gazdasági válság is. Ez az országos tendencia a prognózisban részt vevőknél is megfigyelhető volt 2016. évig, miszerint 2016. évre országosan 17 fővel kevesebb külföldi foglalkoztatását prognosztizálták a választ adó munkáltatók. Ez a tendencia az egyre inkább növekvő munkaerőhiány miatt nem folytatódott, mivel 2017. évre országosan már 361 fővel több külföldi munkavállalót prognosztizáltak a felmérésben résztvevő munkáltatók. Ezt a kedvező előrejelzést a rendelkezésre álló számok is alátámasztják, mivel 2017. év szeptember végén a választ adó munkáltatóknál 232 fővel több külföldi munkavállaló volt foglalkoztatva, mint egy évvel korábban. A 2018. évi felmérés alkalmával további 300 fős növekedés volt tapasztalható a külföldi állampolgárságú munkavállalók foglalkoztatásában, amikor is 7 424 fő volt foglalkoztatva. A 2019. évi felmérés alkalmával szeptemberben 24,4%-kal, 1 812 fővel több külföldi állampolgár volt foglalkoztatva Magyarországon. A 2020. évi felméréskor 10 528 fő külföldi állampolgárt foglalkoztattak, amely 2021. év szeptemberére 5 275 főre csökkent az országban. A jelenlegi felmérés alkalmával 2022. év szeptemberére további 104 fős csökkenést jeleztek a választ adó munkáltatók országos szinten.

Hajdú-Bihar megyében a megkérdezett munkáltatóknál 2010. és 2011. évben 80 fő, 2012. évben 73 fő, 2013. évben 39 fő, 2014. évben 33 fő, 2015. évben 25 fő, 2016. évben 18 fő, 2017. évben 25 fő, 2018. évben 47 fő, 2019. évben 42 fő és 2020. évben 46 fő külföldit foglalkoztattak. Ez a szám 2021. évben 68 főre növekedett, amely a 2022. év szeptemberére tovább növekedhet, ami 74 fő lehet, amely létszám csak a 0,37%-át jelenti az összes statisztikai állományi létszámnak.

Külföldi munkavállalót 2021. évben a 9 fő és ennél kevesebb főt, valamint az 1000 fő és felette foglalkoztatók egyáltalán nem alkalmaztak, míg a legnagyobb számban az 50-249 főt foglalkoztató létszám-kategóriába tartozók alkalmaztak, számuk 54 fő volt. Őket a 10-49 főt foglalkoztatók követték, számuk 13 fő volt. Az alkalmazásuk területe inkább a feldolgozóiparban koncentrálódott 40 fővel.

3.6. Pályakezdő fiatalok foglalkoztatása

A pályakezdők statisztikai állományi létszáma 2021. év szeptember 1-jén 317 fő volt, ami az összes létszám 1,6%-át tette ki. A 2022. év szeptember 1-jei előrejelzés szerint a pályakezdők arányában nem várnak nagy változást, viszont 50 fővel több pályakezdővel

számolnak a munkáltatók. A pályakezdekők várhatóan a legnagyobb számban 203 fővel az 50-249 főt foglalkoztatóknál fognak dolgozni 2022. év szeptember elején, így arányuk a pályakezdekők között 55,3% lesz. Ötven fő feletti a pályakezdekők alkalmazása a 10-49 főt foglalkoztatóknál, ahol a pályakezdekők foglalkoztatási aránya 24,51% lehet 2022. év szeptemberében. A 250-999 főt foglalkoztatóknál 20,2%-os pályakezdekő aránnyal számolnak, ami 74 fő foglalkoztatását vetíti előre. Az ágazatok közül a feldolgozóiparban lehet a legmagasabb a pályakezdekők foglalkoztatása 29,2%-kal, 107 fővel. Ezen belül a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása ágban 8,4% a pályakezdekők aránya. A feldolgozó iparon kívül várhatóan két ágazatban lesz 10% felett a pályakezdekők aránya: a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban 27,5%-kal, ami 101 fő pályakezdekő foglalkoztatását jelentheti, valamint a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban, ahol 15,3%-os 56 fős létszámmal számolnak a munkáltatók.

A pályakezdekők felvétele várhatóan 2022-ben kérdésre 24 munkáltató adott igenlő választ, akik 101 fő pályakezdekő felvételét tervezik. Megfigyelhető, hogy Hajdú-Bihar megyében 2022. évben inkább a kis vállalkozások hajlandóak a friss tudással rendelkezők fogadására. A pályakezdekők foglalkoztatását tervező 24 cégnek a 45,8%-a a 10-49 fős, a 33,3%-a az 50-249 fős létszámnagyság-kategóriájú munkáltatók közé tartozik. Amennyiben azt vizsgáljuk, hogy a válaszadó cégek közül milyen arányban van az igennel válaszolóak száma, akkor azt kapjuk, hogy a 250-999 fő között foglalkoztatók 20,8%-a, az 50-249 fővel dolgozóknak a 33,3%-a, valamint a 10-49 fővel foglalkoztatók 45,8%-a kíván lehetőséget adni a fiataloknak 2022. évben.

A pályakezdekőket alkalmazni kívánó cégek közül 2022-ben a legtöbb a feldolgozóipar (33,3%), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (16,7%) és a kereskedelem, gépjárműjavítás (12,5%) területén tevékenykedik. A felvenni kívánt 101 fő pályakezdekő közül számszakilag a legtöbbet, 57 főt (56,4%-ot) a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén szeretnék foglalkoztatni. Tíz százalék feletti még a felvenni szándékozott pályakezdekők száma a feldolgozóiparban (21,8%), ahol 22 fő pályakezdekő felvételével számolnak a választ adó munkáltatók.

IV. A megkérdezettek gazdasági tevékenységének tényadatai és a 2022. évi várakozások¹⁰

4.1. Kapacitás-kihasználtság

A termelő/szolgáltató kapacitás-kihasználtságát a vállalkozások 14%-a nem tudta vagy nem akarta meghatározni, míg 301-en adtak értékelhető választ 2021. év őszén.

Hajdú-Bihar megyében az átlagos kapacitás-kihasználtság az 50-249 fő között foglalkoztató vállalkozásoknál a legmagasabb 86,1%-kal, ami magasabb, mint a megyei átlag. A megyei átlag alatt három létszám kategóriába tartozó céget találunk. A 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatóknak 82,25%, a 10-49 főt foglalkoztatóknak 81,37%, valamint a 250-

¹⁰ Forrás: A 2021. évi felmérés alapján készült adatbázis

999 főt foglalkoztatóknak 81% a kapacitás kihasználtsága. Az 1000 fő feletti létszám kategóriába tartozó cég nem válaszolt erre a kérdésre.

Létszámnagyság-kategória	21 % alatt	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %	Válaszoló cégek száma összesen	Nem válaszoló cégek száma	Átlagos kapacitás-kihasználtság
	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(%)
9 fő és ennél kevesebb	11	0	0	8	61	80	13	82,25
10-49 fő	2	9	13	45	80	149	19	81,37
50-249 fő	0	1	6	11	44	62	15	86,10
250-999 fő	0	0	2	3	5	10	1	81,00
1000 fő és felette	0	0	0	0	0	0	1	0,00
Összesen	13	10	21	67	190	301	49	82,56

A kapacitáskihasználtság mértékét százalékos formában kellett meghatározniuk a gazdálkodó szervezetek vezetőinek. Az összesítés alapján a megyében átlagosan 82,56%-os kihasználtsággal üzemelnek a vállalkozások, amely 3,45%-ponttal magasabb a 2020. évi felmérés alkalmával jelzett értéknél.

Átlagos kapacitás-kihasználtság

Létszámnagyság-kategória	Hajdú-Bihar megye	Országos	Eltérés az országostól
	(%)	(%)	(%)
9 fő és ennél kevesebb	82,25	84,80	-2,55
10-49 fő	81,37	83,68	-2,31
50-249 fő	86,10	84,09	2,01
250-999 fő	81,00	86,49	-5,49
1000 fő és felette	0,00	85,76	-85,76
Összesen	82,56	84,24	-1,68

A 2012. évi felméréskor összességében az országos átlagot 0,62%-kal haladta meg a Hajdú-Bihar megyei munkáltatók kapacitáskihasználtsága. Három létszám-kategóriában az országos átlag alatt, míg a két legnagyobb létszám kategóriájú munkáltatónál az országos értéknél jobb volt az átlagos kapacitáskihasználtság a megyében. A 2013. évi felmérés alkalmával már a megyei arány 4,22%-kal alatta maradt az országos kapacitáskihasználtságnak, és valamennyi létszám-kategóriában működő vállalkozásnál az országos érték alatt maradt ez az arány. A 2015. évi felmérés alkalmával megyei szinten 2%-kal alacsonyabb az átlagos kapacitás-kihasználtság. Létszámnagyság kategóriánként vegyes a kép, mivel háromnál az országos átlag alatt, míg két kategóriában az országos átlag feletti volt az erőforrások kihasználtsága. A 2016. évi felmérés alkalmával megyei szinten 2,41%-kal alacsonyabb az átlagos kapacitás-kihasználtság. Létszámnagyság kategóriánként 2016. évben is a 2013. évihez hasonlóan valamennyi létszám-kategóriában az országos átlag alatti volt a kapacitáskihasználtság. Akkor az országos értéktől a legnagyobb arányban, több mint 5%-kal kevesebb a kapacitás-kihasználtság a 9 fő és annál kevesebb foglalkoztatóknál volt. A 2017. évi felmérés alkalmával a megyei kapacitáskihasználtság 1,92%-ponttal magasabb volt, mint az országos kapacitáskihasználtság. Három létszám kategóriában a megyei arány magasabb volt, mint az országos. Az 50-249 főt és az 1000 fő felett foglalkoztatóknál az országos kapacitás kihasználtság magasabb volt a megyei arányoknál. A 2018. évi felmérés alkalmával fordult a helyzet, mivel a megyei kapacitáskihasználtság 1,55%-ponttal volt

alacsonyabb az országosnál, amikor három létszám kategóriában az országos arány volt magasabb a megyeinél. A 2019. évi felmérés alkalmával az előző évi felméréshez hasonlít a helyzet, mivel a megyei kapacitáskihasználtság 0,45%-ponttal volt alacsonyabb az országosnál. Akkor is három létszám kategóriában az országos arány volt magasabb a megyeinél. A 2020. évi felmérés alkalmával az előző évi felméréshez hasonlít a helyzet, mivel a megyei kapacitáskihasználtság 1,12%-ponttal volt alacsonyabb az országosnál, viszont minden létszám kategóriában az országos arány volt magasabb a megyeinél. Három ágazatban megyei szinten nem volt válaszadó a felmérésben, így azok a sorok 0%-os értéket kaptak, melyek a táblázatban külön kiemelésre kerültek. A jelenlegi (2021. évi) felmérés alkalmával az előző évi felméréshez hasonlít a helyzet, mivel a megyei kapacitáskihasználtság 1,68%-ponttal volt alacsonyabb az országosnál. Most viszont az 50-249 főt foglalkoztatókat kivéve a többi létszám kategóriában az országos arány volt magasabb a megyeinél. Öt ágazatban megyei szinten nem volt válaszadó a felmérésben, így azok a sorok 0%-os értéket kaptak, melyek a táblázatban külön kiemelésre kerültek.

A termelő / szolgáltató kapacitás kihasználtsága Hajdú-Bihar megyében és országosan

Gazdasági ág	Hajdú-Bihar megye átlagos kapacitás-kihasználtság	Országos átlagos kapacitás-kihasználtság	Hajdú-Bihar megye - országos
	(%)	(%)	(%)
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	82,32	86,69	-4,37
Bányászat	0,00	76,70	-76,70
Feldolgozóipar	87,15	84,15	3,00
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	87,67	81,35	6,32
Textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása	60,00	83,28	-23,28
Fafeldolgozás, papírttermék gyártása, nyomdai tevékenység	81,00	87,23	-6,23
Kokszgyártás, kőolajfeldolgozás	0,00	0,00	0,00
Vegyí anyag, termék gyártása	60,00	81,05	-21,05
Gyógyszergyártás	0,00	93,38	-93,38
Gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	86,00	82,43	3,57
Fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	89,33	84,39	4,94
Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	0,00	87,56	-87,56
Villamos berendezés gyártása	88,33	84,60	3,73
Gép, gépi berendezés gyártása	96,67	85,99	10,68
Járműgyártás	100,00	80,65	19,35
Egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	89,67	86,68	2,99
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	90,00	83,05	6,95
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmntesítés	100,00	84,99	15,01
Építőipar	75,38	90,20	-14,82
Kereskedelem, gépjárműjavítás	84,59	85,18	-0,59
Szállítás, raktározás	74,44	84,13	-9,69
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	72,50	72,98	-0,48
Információ, kommunikáció	91,25	87,06	4,19
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	75,00	79,94	-4,94
Ingatlanügyletek	92,50	80,41	12,09
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	92,50	85,44	7,06
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	80,83	82,44	-1,61
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	0,00	99,33	-99,33
Oktatás	100,00	79,85	20,15
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	92,50	86,31	6,19
Művészet, szórakozás, szabad idő	84,00	75,60	8,40
Egyéb szolgáltatás	87,50	78,92	8,58
Összesen	82,56	84,27	-1,71

Az előző évi felmérés alkalmával a feldolgozóipar átlagos erőforrás kihasználtság szintje 2,62%-kal maradt alatta az országos átlagnak, viszont ez a szint az idei felméréskor a megyére nézve már kedvezőbb volt, mivel 3%-kal magasabban alakult az országos értéknél. A feldolgozóiparon belül az országos átlagot meghaladóan, legnagyobb arányban, 23,28%-kal

a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása ágban csökkent a kihasználtság, amelynek a megyei átlaga 60%. A feldolgozó ipar hét ágazatában az országosnál magasabb arányban teljesült a termelő kapacitás kihasználtsága. Ezek sorrendben: az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása +6,32%-kal, a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása +3,57%-kal, a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása +4,94%-kal, a villamos berendezés gyártása 3,73%-kal, a gép, gépi berendezés gyártása +10,68%-kal, a járműgyártás +19,35%-kal, valamint az egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása +2,99%-kal. A többi feldolgozóipari ágazatban (a fenti táblázat szerint) a megyei átlagok alacsonyabbak voltak, mint az országos adatok átlagai.

Hajdú-Bihar megyében az átlagos kapacitáskihasználtság a feldolgozóiparon kívül hét gazdasági ágazatban az országosnál magasabb volt, legnagyobb arányban (20,15 %-kal) az oktatás területén működő munkáltatóknál. Az átlagos kapacitás kihasználtság 10% fölötti arányban, 12,09%-kal volt több az ingatlanügyek ágazatban, valamint a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés területén tevékenységet végzőknél 15,01%-kal.

Ugyanakkor Hajdú-Bihar megyében az országos átlag alatt maradó kapacitáskihasználtságot tíz gazdasági ágban tevékenykedő munkáltató jelentett a 2021. évi felmérés alkalmával.

A teljes fokú kapacitás-kihasználtság elmaradásának okai és azok súlya

A 2015-ös évben ismét a mikro vállalkozások kerültek az első helyre 65,56%-kal, a 2016. évi felmérés alkalmával az 1000 fő és felette foglalkoztatók álltak az élen 60%-kal. Négy évvel korábban (2017. évben) az 1000 fő és felette foglalkoztatók létszám kategóriába sorolt cégeknél a belföldi megrendelés hiánya 50%-ban volt probléma, ezen cégeknél jelentős arányban (30%-ban) az export megrendelések, vevők hiánya volt a kapacitás-kihasználtság elmaradásának másik oka. A tökehiány legnagyobb arányban 8,1%-ban a 10-49 főt foglalkoztató vállalkozásoknak okozott nehézséget. Három éve, 2018 évben a kapacitás 100% alatti kihasználásának okaként a munkáltatók elsőként a szakképzett munkaerőhiány jelölték meg a 28,87%-kal. Ez az ok a legmagasabb aránnyal 30,29%-kal az 1000 fő és felette foglalkoztatónál, valamint a 9 fő és ennél kevesebb létszámot foglalkoztató cégeknél jelentkezett 30,16%-kal. A belföldi megrendelések hiánya 22,62%-ban volt jelen a felmérésben és szintén az előző két létszám kategóriájú cégnél volt a legmagasabb az arány (sorrendben: 23,53%, valamint 26,98%). Az 1000 fő és felette foglalkoztató cégeknél még jelentős, 17,65% volt az export megrendelések, vevők hiánya. Két éve is a kapacitás 100% alatti kihasználásának okaként a munkáltatók elsőként a szakképzett munkaerőhiány jelölték meg a 29,89%-kal. Ez az ok a legmagasabb aránnyal 33,33%-kal az 1000 fő és felette foglalkoztatónál, valamint a 10-49 fő közötti létszámot foglalkoztató cégeknél jelentkezett 31,9%-kal. A belföldi megrendelések hiánya 22,07%-ban volt jelen a felmérésben a 250-999 főt és az 1000 fő és felette foglalkoztató létszám kategóriájú cégnél volt a legmagasabb az arány mindkét kategóriában 33,33%. Az előbbi két létszám kategóriájú cégeknél jelentős, 33,33% volt az export megrendelések, vevők hiánya is. Az előző évben a kapacitás 100% alatti kihasználásának okaként a munkáltatók elsőként 33,74%-kal a belföldi megrendelések,

vevők hiányát jelölték meg. Ez az ok legmagasabb aránnyal 34,72%-kal a 10-49 főt foglalkoztatóknál, valamint az 1000 fő és felette foglalkoztató cégeknél realizálódott 33,33%-kal. Az idei felméréskor a szakképzett munkaerő hiánya a második helyre került 21,43%-kal. Ennél az oknál az 50-249 főt foglalkoztatóknál volt a legnagyobb arány 27,72%-kal. Ez évben is a kapacitás 100% alatti kihasználásának okaként a munkáltatók elsőként 29,39%-kal a belföldi megrendelések, vevők hiányát jelölték meg. Ez az ok legmagasabb aránnyal 50%-kal a 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatóknál realizálódott. Az idei felméréskor is a szakképzett munkaerő hiánya a második helyre került 21,41%-kal. Ennél az oknál az 50-249 főt foglalkoztatóknál volt a legnagyobb arány 28,4%-kal.

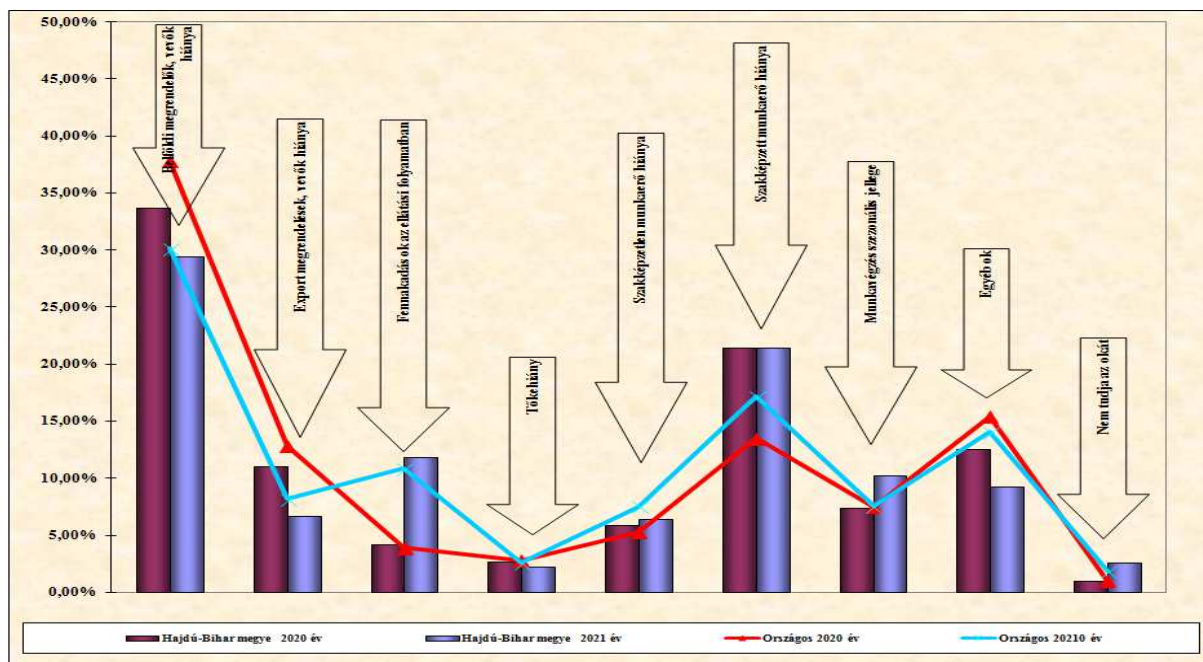
A 2015. évi felméréskor az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, az oktatás és a művészet, a szórakozás, szabad idő tevékenységgel foglalkozók nyilatkoztak úgy, hogy 100%-ban a **belföldi megrendelések csökkenése** következtében nem tudnak teljes kapacitással működni. A 2016. évi felmérés alkalmával már egyik ágazatban sem jelölték 100%-ban problémának a belföldi megrendelések csökkenését. A 2016. évi felméréskor 60%-ot meghaladó arányban a belföldi megrendelések, vevők hiányát jelölték meg a csökkenés okaként, az alábbi ágazatokban: a feldolgozóiparon belül a gumi, műanyag és nemfém ásványi termék ágazatban 63,57%-kal, az információ, kommunikáció területén 63,25%-kal, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végzők 66,67%-kal, valamint szintén 66,67%-kal az egyéb szolgáltatás területén működő munkáltatók. A 2017. évi felmérés alkalmával az információ, kommunikáció ágazatban volt 100%-ban probléma a belföldi megrendelések, vevők hiánya. Hatvan százalék felett a bányászat (90%) és a feldolgozóiparon belül a felfeldolgozás, papírtérkép gyártása, nyomdai tevékenység ágban (66%) volt nagyobb a belföldi megrendelések hiánya.

A 2018. évi felmérés alkalmával a megkérdezett munkáltatóknál a belföldi megrendelések, vevők hiánya okként egyre kisebb súlyban jelentett nehézséget, ahol a 9 fő és ennél kevesebb létszámot foglalkoztatóknál 26,98%-kal volt a legmagasabb ez az arány. A gazdasági ágak közül a feldolgozó iparon belül a vegyi anyag, termék gyártása ágban 50%-kal volt a legmagasabb ezen ok aránya. A 2019. évi felmérés alkalmával a **belföldi megrendelések, vevők hiánya** okként történő megjelölése egy kissé emelkedett, mivel a 250-999 főt és az 1000 fő és felette foglalkoztatóknál egyaránt 33,33%-kal volt a legmagasabb ez az arány. A gazdasági ágak közül a feldolgozó iparon belül a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása ágban 50%-kal volt a legmagasabb ezen ok aránya. Ötven százalék volt még az arány a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás és az információ, kommunikáció ágazatban. Az **export megrendelések elmaradása** 50% arányú a feldolgozó iparon belül a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása területén. **Fennakadásokra az ellátási folyamatban** (2018. évi felmérésekben alapanyaghiány) a legmagasabb százalékban (25%-kal) csak a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területén dolgozók panaszkodtak. A 25%-ot, vagy azt meghaladó **tőkehiány** a művészet, szórakozás, szabad idő ágazatban a választ adó munkáltatók 50%-nak, valamint a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ügyekkel foglalkozók 25%-ának volt probléma. A **szakképzetlen munkaerő hiánya** 40% feletti értékkel a feldolgozóiparon belül a járműgyártás területén 50%-ban jelentett gondot. A feldolgozóiparon kívül a művészet, szórakozás, szabad idő tevékenység területén szintén 50%-os, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban 41,67%-os a szakképzetlen munkaerő hiánya.

A 2020. évi felmérés alkalmával a **belföldi megrendelések, vevők hiánya** okot nevezték meg a munkáltatók a legnagyobb arányban a termelő/szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai között. A gazdasági ágak közül 5 ágazatban elérte az 50%-ot a kapacitás kihasználatlanság. Ezek a feldolgozóiparon belül a járműgyártás, valamint a többi ágazat közül a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, az információ, kommunikáció, és a művészet, szórakozás, szabad idő ágazat. Az **export megrendelések elmaradása** 50% arányú a feldolgozó iparon belül a járműgyártás területén, valamint 33,33%-os a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területén. A **szakképzetlen munkaerő hiánya** okként ez évben a legmagasabb jelölést 23,8% értékkel a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban jelölték. A **tőkehiányt** a 2020 évi felmérés alkalmával a választ adó munkaadók a termelő/szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai között csak 2,71%-ra értékelték. Ennek az oknak az arányát az ágazatok közül a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyezésmentesítés területén tevékenykedő cégek 14,29%-ra jelölték.

Az ez évi (2021. évi) felmérés alkalmával ismét a **belföldi megrendelések, vevők hiánya** okot nevezték meg a munkáltatók a legnagyobb arányban a termelő/szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai között. A gazdasági ágak közül 4 ágazatban 50% vagy afeletti volt a kapacitás kihasználatlanság. Ezek az információ, kommunikáció (50%), a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (66,67%), a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (100%), valamint szintén 100%-kal a pénzügyi, biztosítási tevékenység ágazat. A **szakképzetlen munkaerő hiánya** okként ez évben a legmagasabb jelölést 50% értékkel a feldolgozóiparon belül a gép, gépi berendezés ágban jelölték. Harminc százalék feletti volt még az ok 33,33%-kal a feldolgozóiparon belül a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása ágban. Szintén 33,33%-ban két ágazatban jelölték a szakképzetlen munkaerőhiányt a 100% alatti kapacitáskihasználtság okaként az építőiparban és az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban. A **tőkehiányt** a 2021 évi felmérés alkalmával a választ adó munkaadók a termelő/szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai között csak 2,24%-ra értékelték. Ennek az oknak az arányát az ágazatok közül az egyéb szolgáltatás területén tevékenykedő cégek 14,29%-ra jelölték. A **Fennakadások az ellátási folyamatban** okot a munkáltatók 11,82%-a jelölte meg. Ez az ok inkább a feldolgozóiparra volt jellemző, ahol négy ágban is 20% vagy afeletti volt az arány. Ezek sorrendben: a feldolgozás, papírtérkép gyártása, nyomdai tevékenység 20%, a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása 23,81%, az egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása 31,25%, valamint a vegyi anyag, termék gyártása 33,33%.

*A teljes fokú kapacitás-kihasználtság elmaradásának okai és azok súlya
a felmérésben részt vevőknél*

A termelő / szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai és okok súlya

megnevezés	Belföldi megrendelések, vevők hiánya	Export megrendelések, vevők hiánya	Fennakadások az ellátási folyamatban	Tőkehiány	Szakképzetlen munkaerő hiánya	Szakképzett munkaerő hiánya	Munkavégzés szezonális jellege	Egyéb okok	Nem tudja az okát	Összesen	Válaszoló cégek száma
Hajdú-Bihar megye 2020 év	33,74%	11,08%	4,19%	2,71%	5,91%	21,43%	7,39%	12,56%	0,99%	100,00%	122
Hajdú-Bihar megye 2021 év	29,39%	6,71%	11,82%	2,24%	6,39%	21,41%	10,22%	9,27%	2,56%	100,00%	173
Országos 2020 év	37,81%	12,86%	3,90%	2,82%	5,26%	13,50%	7,47%	15,38%	0,99%	100,00%	2546
Országos 2021 év	30,14%	8,20%	10,85%	2,57%	7,52%	17,20%	7,57%	14,05%	1,88%	100,00%	3745

4.2. Rendelésállomány

Egy vállalkozás rendelésállományának alakulását nagymértékben befolyásolja, hogy a piacon milyen minőségű terméket állít elő, milyen gyorsan reagál az ott zajló változásokra, a partnerek igényeire, van-e konkurenciája azon a területen.

A kereslet alakulását jelentősen befolyásolja a gazdasági környezet változása is, a lehetőségek bővülése vagy éppen beszűkülése. Ezek külön-külön is meghatározóak lehetnek és idézhetnek elő átmenetileg, vagy véglegesen olyan helyzeteket, amelyek meghatározzák egy vállalkozás sikerét vagy kudarcát.

Hajdú-Bihar megyében a felmérésbe bevontak 91,7%-a értékelte a termékei iránti kereslet alakulását, ami országos szinten 94,7%. Az előző évi felmérés alkalmával ez az arány megyénkben 93,1%, míg országosan 94,4% volt. A legkevesebben az elégedetlenek voltak, akik úgy értékelték, hogy jelenleg, vagyis a felmérés időpontjában alacsony szintű rendelésállománnyal rendelkeztek.

A termékek/szolgáltatások iránti kereslet alakulása

A vállalkozás rendelésállománya, vagy termékei (szolgáltatása) iránti kereslet jelenleg Hajdú-Biharban

Gazdasági ág	magas (db)	közepes (db)	alacsony (db)	magas (%)	közepes (%)	alacsony (%)
Kereskedelem, gépjárműjavítás	16	57	8	7,0	70,4	9,9
Feldolgozóipar	20	40	8	2,0	58,8	11,8
Építőipar	21	28	3	5,0	53,8	5,8
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	6	20	4	7,0	66,7	13,3
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1	16	1	1,0	88,9	5,6
Szállítás, raktározás	3	14	4	1,0	66,7	19,0
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2	11	1	0,0	78,6	7,1
Fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	5	10	1	0,0	62,5	6,3

A vállalkozás rendelésállománya, vagy termékei (szolgáltatása) iránti kereslet jelenleg Országosan

Gazdasági ág	magas (db)	közepes (db)	alacsony (db)	magas (%)	közepes (%)	alacsony (%)
Feldolgozóipar	729	1074	137	37,6	55,4	7,1
Kereskedelem, gépjárműjavítás	479	850	75	34,1	60,5	5,3
Építőipar	337	334	30	48,1	47,6	4,3
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	85	290	32	20,9	71,3	7,9
Fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	165	239	31	37,9	54,9	7,1
Szállítás, raktározás	130	230	22	34,0	60,2	5,8
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	109	223	16	31,3	64,1	4,6
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	104	210	18	31,3	63,3	5,4

A fenti táblázatban a Hajdú-Bihar megyei és az országos adatokat a termék/szolgáltatás iránti kereslet közepes alakulását figyelembe véve, a megkérdezett cégek száma szerint sorba rendezve és az első nyolcat a táblázatba megjelenítve megállapíthatjuk, hogy a megyei és az országos adatok hasonlóan alakultak. Hét olyan gazdasági ágat találunk mindkét területen, amelyik az első nyolcban benne van. A 2017. évi felmérés alkalmával az előző évhez hasonlóan a megyében a feldolgozóipar a második helyen volt, míg országosan továbbra is az első helyen helyezkedett el. A közepes keresletnél az arányok is növekedtek, a megyei 9,7%-kal volt magasabb az országosnál. A 2018. évi felméréskor megyénkben a feldolgozóipar az addigi második helyről az első helyre került, így az arányok a közepes keresletnél növekedtek, akkor a megyei arány 13,8%-kal magasabb volt az országos aránynál. A magas keresletűeknél viszont az országos arány 13,9%-kal volt magasabb, amely 2017. évi felmérés alkalmával csak 10,9%-kal volt nagyobb. A 2019. évi felméréskor mind a megyei, mind az országos listában a feldolgozóipar volt az első helyen, amikor a megyei érték 64,4% volt, amely 5,8%-kal volt magasabb az országos aránynál. A második helyen mindkét listában a kereskedelem gépjárműjavítás található, ahol a magas volumen nagyobb arányban országosan jellemző, 8,7%-kal magasabb a megyei aránynál. A 2020. évi felméréskor a megyében a feldolgozóipar a második helyen volt, míg országosan továbbra is az első helyen helyezkedett el, amikor a megyei érték 57,7% volt, amely 0,8%-kal alacsonyabb az országos aránynál. A megyében az építőipar az ez évi felmérés alkalmával az első helyre került, míg országosan a harmadik lett, ahol a magas volumen a megyére jellemző, ami 24,8%-kal magasabb az országos aránynál. A 2021. évi felméréskor a megyében a feldolgozóipar ismét a második helyen volt, míg országosan továbbra is az első helyen helyezkedett el, amikor a megyei érték 58,8% volt, amely 3,5%-kal magasabb az országos aránynál. A megyében a kereskedelem, gépjárműjavítás az ez évi felmérés alkalmával az első helyre került, míg országosan a második lett, ahol a magas volumen a megyére jellemző, ami 9,8%-kal magasabb az országos aránynál.

4.3. A termelési volumen alakulása

A termelés szintjének 2022. első félévében történő, az előző év azonos időszakához viszonyított változásáról a felmérésben résztvevők 79,7%-a nyilatkozott. Növekedésről a válaszadók 26%-a, míg csökkenésről 5,4%-a számolt be. Ez kedvezőbb adat, mint a tavalyi felmérésben volt, akkor ugyanis még 11,36%-uk jelezte a termelés visszaesését. A vállalkozások 48,3%-a úgy érzékelte, hogy termelési szintjük az előző évi szinten stagnál.

Megyénkben a 10-49 főt foglalkoztatók közül 49-en úgy nyilatkoztak, hogy növekszik, illetve tíz úgy nyilatkozott, hogy csökken a termelés volumenének az alakulása, miközben a nagytöbbség azt mondta, hogy változatlan marad. Az 50-249 főt foglalkoztatóknál a termelés volumenének növekedésében 44,8% bíz, míg 43,3% inkább azt mondja, hogy változatlan marad.

Az adatok összesítése nyomán tizenhárom gazdasági ágazatban nyilatkozták azt, hogy **növekszik a termelés vagy szolgáltatás volumenük**. Az oktatás ágazatban, valamint a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén tevékenykedő cégek egyaránt 100%-ban növekedésről számoltak be. A feldolgozóiparon belül a vegyi anyag, termék gyártása ágban is 100%-os növekedést jeleztek. Továbbá a növekedés mértékének előrejelzése 50%, vagy a fölötti a feldolgozóiparon belül a Gép, gépi berendezés gyártása (66,7%), az egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása (55,6%), a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység (50%-os) és a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása (50%) területén. A feldolgozóiparon kívül az információ, kommunikáció ágazatban 66,7% és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban 61,5% a növekedés. A **termelés volumenének változatlan maradását** öt ágazatban jelölték 100%-ra ebben a felmérésben, amely az előző évi felmérésben öt ágazatban volt 100%. A termelés volumenének változatlanságát 70%-ban vagy a felett jelző cégek 3 gazdasági ágazatban tevékenykednek, amelyek a következők: a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat 71%, a feldolgozóiparon belül az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása 73,3% és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység 76,9%. A **termelés volumenének legnagyobb arányú csökkenését** 100%-ban a feldolgozóiparon belül a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása ágból jelezték a munkáltatók. A csökkenést 30% vagy afeletti mértékben prognosztizálták a feldolgozóiparon belül a gép, gépi berendezés gyártása (33,3%), valamint a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása (40%) ágakban.

A **2022. év első félévének termelési szintjére vonatkozó várakozások** tekintetében a 2021. évi felméréshez képest növekedés figyelhető meg a cégek óvatosságában, mert a megkérdezett cégek 22,3%-a nem mert jóslásokba bocsátkozni. Nem vállalkoztak arra, hogy a jövőbeni számításaikról nyilatkozzanak. Tavaly ez az arány 20,2% volt.

Összességében az látszik, hogy a megye megkérdezett vállalkozásainak 72,6%-a bíz abban, hogy 2022. első félévében pozíciója nem romlik tovább 2021. első félévéhez képest. Ebből 30%-uk egyértelműen úgy gondolja, hogy sikerül bizonyos szintű növekedést elérniük. Amennyiben erre a kérdésre választ adó 272 céget vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a cégek 38,6%-a úgy gondolja, hogy sikerül növekedést elérnie és a cégek 6,6%-a mondja azt, hogy csökkenni fog a termelés vagy szolgáltatás volumenének várható alakulása 2022. első félévében 2021. első félévéhez viszonyítva.

4.4. Beruházások

A 2021. évi felméréskor a kérdésre választ adó cégek 46,2%-a nyilatkozott beruházási szándékáról 2021. évre vonatkozóan. A megkérdezettek 53,8%-nál nem volt és nem lesz üzembe helyezendő beruházás 2021. év végéig.

A 2022. évi beruházási szándékról óvatosabb becslések érkeztek. Az összes vezető közül 20,3% nem tudta/nem válaszolt/nem adott egyértelmű igen vagy nem választ, ami 14,3%-kal több mint a 2021. évre nem válaszolók aránya. A megkérdezettek 41,1%-nál nem lesz üzembe helyezendő beruházás 2022. évben.

A beruházásokat típus szerint vizsgálva és összehasonlítva a két évet az tapasztalható, hogy legtöbbször csak korszerűsítő, innovatív beruházásban gondolkodnak (23,4%; 20,1%). A két év összehasonlítását vizsgálva csökkent azok száma (152-ről 135-re), akik termelésük növekedésére számítva úgy gondolják, hogy beruházás révén kapacitásaikat tovább kell növelniük. Ugyanakkor a mindkét fejlesztést egyszerre megvalósítóknál növekedés várható 2022. évre, mivel amíg 2021-re 50 vállalkozás vezetője nyilatkozott úgy, hogy korszerűsít és kapacitáit növelő beruházást is üzembe helyez, addig 2022-re már 56 vállalkozás tervez mindkét fajta beruházást, ami 0,1%-os növekedésnek felel meg.

Amennyiben a beruházások volumenének várható alakulását 2022. első félévében 2021. első félévéhez viszonyítva vizsgáljuk létszám-kategóriánként megállapítható, hogy a beruházás volumenének változatlan maradását nagyobb arányban prognosztizálják a választ adó cégek. Az 1000 fő és felette foglalkoztatókat most nem vizsgáljuk, mivel csak egy cég vett részt a felmérésben. Az 50-249 fő között foglalkoztatók szerint 39,7%-os arányban stagnálás várható. A 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatók 53,3%-os stagnálással számolnak, de még a 10-49 főt foglalkoztatók is 49,6%-ban a beruházás volumenének megrendését látják. A beruházás volumenének csökkenése átlagosan 4,9%. A 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztatóknál nincs csökkenés. A 250-999 fő között foglalkoztatók úgy gondolják, hogy 10%-os csökkenés várható 2022. év első félévében. A 10-49 főt foglalkoztatók 5,3%-a, az 50-249 főt foglalkoztatók 8,8%-a szerint csökkenés várható. A nem volt és nem is lesz beruházás kategóriát a 9 fő és annál kevesebbet foglalkoztatók 40%-a, a 10-49 főt foglalkoztatók 13%-a, az 50-249 főt foglalkoztató cégek 44,4%-a jelölte meg. A 250-999 főt foglalkoztatók 10%-a jelölte meg ezen lehetőséget.

A gazdasági áganként történő vizsgálatból az derül ki, hogy a beruházási kedv 2021. évben a feldolgozóiparban volt a legmagasabb, ugyanis a résztvevők 26,3%-a helyezett üzembe beruházást (40), melyből 20 csak korszerűsítésre irányult, 7 csak kapacitásbővítésre és 13 mindkettőre. Utánuk a kereskedelemmel, gépjárműjavítással foglalkozó cégek következnek 22,4%-kal, közülük a többség szintén korszerűsítést hajtott végre. A mezőgazdaságban és az építőiparban egyaránt 11,8%-os az üzembe helyezett beruházások 2021. évben. Az összes beruházás 7,2%-át a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, valamint 5,3%-át a szállítás, raktározás területén tevékenykedő cégek hajtották végre. Öt százalék vagy afeletti beruházást a feldolgozóiparon belül az egyéb feldolgozóipari, ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása (5,3%), a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása (5,3%), valamint az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása (5,9%) ágazatban tevékenykedő cégek jelezték a 2021. évi felmérés alkalmával.

Beruházási kedv, illetve hajlandóság 2021. évben a felméréskor 152 munkáltatónál volt. Az előrejelzések szerint 2022. évben a befektetések az előző évihez képest 11,2%-os csökkenést mutatnak, 135 cégnél várhatóak beruházások, amelyek az egyes ágazatokban igen eltérően alakulnak. A megkérdezett munkáltatóknak 2021. évben a 43,4%-a, míg 2022. évben már csak a 38,6%-ka gondolkodik beruházásban. Kissé borúlátóbbak a kereskedelem, gépjárműjavítás területén érintett cégek, mivel 2021. évhez képest 2022. évben öt munkáltatóval kevesebben gondolkodnak fejlesztésben, így arányuk az összes beruházni akarók között 0,9%-kal kevesebb lesz az előző évi 22,4%-hoz képest. Összességében tizenhét munkáltatóval kevesebb tervez beruházást 2022. évben, amely 11,2%-os csökkenésnek felel meg.

4.5. A vállalkozások üzleti helyzete

A vállalkozás jelenlegi üzleti helyzete válasza 333 pozitív, 20 negatív és 172 nem tudja válasz érkezett. Az összes válaszadó 94% pozitívan értékelt, amely érték az előző felmérés alkalmával 87,4% volt. A megyében a cégek többsége (53,5%-a) 2021. év őszén csak kielégítőnek tartotta üzleti helyzetét, a jó üzleti helyzetről beszámolók 1,8-szor többen voltak, mint azok, akik ennek ellenkezőjét állították. A kapott válaszok alapján a hajdú-bihari munkáltatók kis mértékben kedvezőbbnek tartják üzletmenetüket az országos átlagnál, ahol 50,9% tartja kielégítőnek az üzleti helyzetét. A 2020. évi felméréskor is a Hajdú-Bihar megyei munkáltatók kis mértékben kedvezőbbnek tartották üzletmenetüket.

A 2014. évi és a 2015. évi felméréskor is a választ adó munkáltatók közül négy gazdasági ágban tevékenykedők nyilatkoztak úgy, hogy 100%-ban **jónak érzi a vállalkozás helyzetét**. A 2016. évi felméréskor már csak a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén működő munkáltató volt 100%-ban elégedett a jelenlegi üzleti helyzetével. A 2017. évi felmérés alkalmával két gazdasági ágazatban 2-2 munkáltató volt 100%-ban elégedett, ezek a gyógyszergyártás és a művészet, szórakozás, szabadidő ágazatok voltak. A 2018. évi felmérés alkalmával három gazdasági ágban összesen 4 munkáltató volt 100%-ban elégedett a jelenlegi üzleti helyzetével, ezek sorrendben: a vegyi anyag, termék gyártása, a gép, gépi berendezés gyártása és a művészet, szórakozás, szabadidő ágazatok. A 2019. évi felméréskor három gazdasági ágban 3 munkáltató volt 100%-ban elégedett, ezek sorrendben a bányászat, a vegyi anyag, termék gyártása és az oktatás. A 2020. évi felmérés alkalmával szintén három területen tevékenykedő 4 munkáltató nyilatkozott úgy, hogy 100%-ban elégedett a vállalkozása jelenlegi üzleti helyzetével. Ezek sorrendben a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás, az oktatás, valamint a feldolgozóiparon belül a gyógyszergyártás. A jelenlegi felmérés alkalmával nem volt olyan munkáltató, aki 100%-ban jónak tartja a vállalkozása jelenlegi üzleti helyzetét.

A 2015. évi felméréskor 50% fölött nem volt cég a felmérésben, viszont pont 50%-os jó üzleti helyzettel a feldolgozóiparon belül a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység területén 8 cég és a járműgyártás területén 2 cég látta úgy, hogy a vállalkozása jelenlegi üzleti helyzete jó. A 2016. évi felmérés alkalmával 50% és afeletti jó üzleti helyzetről hat gazdasági ágban tevékenykedő 19 cég nyilatkozott. A 2017. évi felmérés alkalmával 50% és afeletti jó az üzleti helyzetről hat gazdasági ágazatban tevékenykedő 26

cég nyilatkozott. A 2018. évi felmérés alkalmával 50% és afeletti jó üzleti helyzetet öt gazdasági ágazatban 27 munkáltató jelzett. A 2019. évi felméréskor 50% feletti jó üzleti helyzetet hat ágazatban 105 munkáltató jelentett. A 2020. évi felméréskor 50% feletti jó üzleti helyzetet 14 munkáltató jelzett két tevékenységi körben, amelyek a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység 66,7%-kal és a feldolgozóiparon belül a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása 57,1%-kal. A jelenlegi (2021. évi) felméréskor 50% felett 9 munkáltató látta jónak az üzleti helyzetét, ezek sorrendben az információ kommunikáció ágazatban 3 munkáltató 75%-ban, a feldolgozóiparon belül a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása területén 4 munkáltató (80%-ban), valamint a gép, gépi berendezés gyártása területén 2 munkáltató (66,7%-ban).

2017. évben az üzleti helyzetét 100%-ban **kielégítőnek** 2 gazdasági ág jelezte. Akkor a jelenlegi üzleti helyzete 100%-ban kielégítő választ adták a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás és a humán-egészségügyi, szociális ellátás gazdasági ágakban tevékenykedő cégek. A 2018. évi felmérés alkalmával az üzleti helyzetét 100%-ban kielégítőnek öt gazdasági ágazat jelezte, a bányászat, a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás és a feldolgozóiparon belül a gyógyszergyártás, a járműgyártás és a villamos berendezések gyártása ágazat. A 2019. évi felméréskor 100%-ban vállalkozása jelenlegi helyzetét kielégítőnek hat ágazatban összesen 14 munkáltató találta, míg 50% vagy afeletti elégedettséggel 11 gazdasági ágban 121 cég jelzett kielégítő üzleti helyzetet. A 2020. évi felméréskor négy ágazatban 7 munkáltató tartja 100%-ban kielégítőnek jelenlegi üzleti helyzetét. Az 50% vagy afeletti kielégítő üzleti helyzetről tizenhét területen 244 munkáltató nyilatkozott. A jelenlegi (2021. évi) felméréskor négy ágazatban 7 munkáltató, valamint a feldolgozóiparban 1 munkáltató tartja 100%-ban kielégítőnek jelenlegi üzleti helyzetét. A 60% vagy afeletti kielégítő üzleti helyzetről hat területen 40 munkáltató nyilatkozott.

A 2016. évi felmérés alkalmával **rossz üzleti helyzetre** a legnagyobb arányban 50%-kal a bányászat ágazatban tevékenykedő két munkáltató közül az egyik hivatkozott. 25% feletti rossz üzleti helyzetre 2016. évben a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása ágazatban tevékenykedő hét cég közül kettő nyilatkozott. A 2017. évi megkereséskor 100%-ban rossz üzleti helyzetét egy cég jelezte a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés ágazatból. A feldolgozó ipar ágazaton belül a villamos berendezés gyártása területén működő három cég közül 33,3%-ban egy cég jelölte meg, hogy rossz a vállalkozása jelenlegi üzleti helyzete. A 2018. évi felmérés alkalmával 100%-ban rossz üzleti helyzetre egy cég sem panaszkodott. A rossz üzleti helyzet 2018-ban legnagyobb arányban egy cégnél volt 33,3%-kal, aki vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés ágazatban tevékenykedett. Tíz százalék feletti rossz üzleti helyzetre tizenegy munkáltató panaszkodott két ágazatban, amelyek a mezőgazdaság és a kereskedelem, gépjárműjavítás. A 2019. évi felméréskor szintén nem volt olyan cég, aki 100%-ban rossz üzleti helyzetre panaszkodott volna. Összesen tizenhárom munkáltató jelezte vállalkozása rossz üzleti helyzetét. Négy ágazatban volt 15% feletti rossz üzleti helyzetre panaszkozó hét cég, akik sorrendben az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása (15,8%), az egyéb szolgáltatás (16,7%), a villamos berendezés gyártása (25%) és a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása (33,3%), gazdasági ágazatban tevékenykedtek. A 2020. évi adatfelvételkor sem volt olyan munkáltató, aki 100%-ban rossznak ítélte volna

jelenlegi üzleti helyzetét. Összesen negyvennégy munkáltató jelezte vállalkozása rossz üzleti helyzetét. Három ágazatban volt nyolc munkáltató, aki 50% vagy afeletti arányban jelezte rossz üzleti helyzetét, ezek a humán-egészségügyi, szociális ellátás és a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ágazat 50%-os rossz üzleti helyzettel, valamint a feldolgozóiparon belül a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása terület 62,5%-kal. A jelenlegi (2021. évi) adatfelvételkor sem volt olyan munkáltató, aki 100%-ban rossznak ítélte volna jelenlegi üzleti helyzetét. Összesen húsz munkáltató jelezte vállalkozása rossz üzleti helyzetét. Az idei felmérésben csak a feldolgozóiparon belül két munkáltató jelezte 50% feletti arányban rossz üzleti helyzetét, akik a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területen tevékenykedtek. Nyolc munkáltató jelzett 10% feletti rossz üzleti helyzetet ezek közül hat cég a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat ágazatban, míg két cég a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban tevékenykedett, akik aránya 18,2%, valamint 12,5%.

A megyében a választ adó cégek többsége (53,5%-a) 2021. évben csak kielégítőnek jelezte üzleti helyzetét, ami 1,8%-kal nagyobb a 2022. év első félévére becsült adatnál. Az ez évi felmérés alkalmával 40,5% azon munkáltatók (135 cég) aránya, akik jónak prognosztizálták a 2021. évi üzleti helyzetüket a 2022. év első félévi várakozásokkal szemben, mivel akkor ez az arány 43,2%, attól függetlenül, hogy akkor csak 127 munkáltató bízta a jó üzleti helyzetben. A jó üzleti helyzetet előre jelzők nyolc és félszer annyian vannak, mint azok, akik ennek ellenkezőjét jósolják, így 127-en jónak, míg 15-en rossznak vélik a vállalkozásuk 2022. év első félévében várható üzleti helyzetét. A kapott válaszok alapján a megyei munkáltatók 51,7%-ra prognosztizálják kielégítőnek az üzletmenetüket 2022. év első félévére, amely az országos átlagnál 0,8%-kal nagyobb.

V. A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos munkáltatói vélemények

A felmérés során a kérdőív utolsó tíz kérdésére a koronavírus járvánnyal kapcsolatosan nyilatkozhattak a munkáltatók. Az otthoni munkavégzésre irányuló kérdésekre a felmérésben közreműködő munkáltatók 92,9%-a, (327 cég) adott választ. A választ adók 59%-a, 193 cég úgy nyilatkozott hogy náluk a munkavállalók részére nem valósítható meg az otthoni munkavégzés. A 134 pozitív értéket adó cég felénél 10% alatti arányban valósítható meg az otthoni munkavégzés. Az otthoni munkavégzés lehetősége a munkáltatók 33,6%-ánál (45 cég) 10%-25% közötti. A 100%-ban otthoni munkavégzés lehetőségét 8 cég jelölte meg. Vállalati nagyság szerint inkább a 9 fő és ennél kevesebb létszámot foglalkoztatóknál jellemző ez a megoldás, akik az egyéb szolgáltatás ágazatban tevékenykednek.

az otthoni munkavégzés	9 fő és ennél kevesebb	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő feletti	Összesen
nem valósítható meg	78	50	44	21	0	193
megvalósítható	10	21	42	52	9	134
a megvalósíthatók közül 100%-ban	7	0	0	1	0	8

„A tapasztalt-e jelenleg bármilyen a koronavírus-járvánnyal összefüggő, a céget érintő negatív hatásról” kérdésre 321 cég adott választ, akik közül 51,1% úgy ítélte meg, hogy a

céget negatívan érintő hatást tapasztalt. A negatív hatást tapasztaló cégek 32,3%-a a 20-49 főt foglalkoztatók köréből került ki, valamint a 25,3%-a a kereskedelem ágazatban tevékenykedett.

a koronavírus-járvánnyal összefüggő, céget érintő negatív hatás	Mezőgazdaság	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Idegenforgalom vendéglátás	Szállítás	Pénzügyi szolgáltatás	Egyéb szolgáltatás	összesen:
1 - igen	18	34	14	41	14	14	0	27	162
2 - nem	16	34	31	42	4	8	1	20	156
összesen:	34	68	45	83	18	22	1	47	318

Általános megállapítás, illetve sok éves tapasztalat, hogy a munkaerőpiacon a szakképzettséggel rendelkező munkavállalók vannak kedvezőbb helyzetben. Egyrészt nagyobb az elhelyezkedési esélyük, másrészt szakmai tudásuk birtokában kedvezőbb pozíciókat tölthetnek be, mint szakképzetlen társaik.

Amennyiben a koronavírus-járvány hátrányosan érinti vállalkozása tevékenységét, annak leginkább mi az oka?	Mezőgazdaság	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Idegenforgalom vendéglátás	Szállítás	Egyéb szolgáltatás	összesen:
a külföldi anyavállalat csökkenti a megrendelés-állományt	0,0%	13,9%	0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	3,7%	4,3%
nem áll rendelkezésre a szükséges munkaerő	22,2%	27,8%	21,4%	14,6%	42,9%	42,9%	29,6%	26,2%
import helyettesítésre van szükség (külföldről nem érkezik meg a rendelt alapanyag)	16,7%	22,2%	21,4%	19,5%	0,0%	7,1%	3,7%	14,6%
a vállalkozás, amelynek beszállítók, csökkentette a megrendelés-állományt	22,2%	36,1%	21,4%	22,0%	0,0%	7,1%	14,8%	20,7%
a szektorban csökkennek az árak, ami csökkenti a profitabilitást	16,7%	8,3%	7,1%	2,4%	0,0%	7,1%	0,0%	5,5%
csökken az export, mivel a külföldi gyárak nem termelnek / a felvevőpiacoktól eslek	11,1%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	3,7%	6,7%
csökken a kereslet (vendégek, turisták, ügyfelek elmaradnak)	16,7%	27,8%	21,4%	53,7%	78,6%	57,1%	33,3%	40,2%
rendezvények betiltása és a rövidített nyitva tartási idő akadályozza a tevékenységemet	0,0%	13,9%	7,1%	19,5%	42,9%	7,1%	18,5%	15,9%
a rendelkezések miatt teljes leállásra kényszerülünk	0,0%	2,8%	0,0%	12,2%	7,1%	0,0%	18,5%	7,3%
a cég működését, tevékenységét nem lehet otthoni munkavégzéssel ellátni	66,7%	58,3%	78,6%	31,7%	28,6%	50,0%	33,3%	47,0%

A pénzügyi nehézségek kérdésnél hat ok közül lehetett választani három nehézségi forma szerint, amelyekre 137 és 315 között válaszoltak a munkáltatók. Átlagosan a többségnek 75,7%-nak nem jelentett gondot, míg 22,1%-nak kisebb nehézségeket okozott, de nem veszélyeztette a vállalat működését, valamint a választ adó munkáltatók 2,3%-nak érdemi, a vállalat működését veszélyeztető nehézséget okozott.

a pénzügyi nehézségek okai	1 - Nem jelentett nehézséget	2 - Kisebb nehézségeket okozott, de nem veszélyeztette a vállalat működését	3 - Érdemi, a vállalat működését veszélyeztető nehézséget okozott
Munkabérek fizetése	72,1%	25,7%	2,2%
Adók, járulékok befizetése	69,5%	27,6%	2,9%
A vállalkozás egyéb állandó költségeinek (iroda/üzlethelyiség bérlete, fenntartása) fizetése	76,4%	21,6%	2,0%
Megrendelt termékek és szolgáltatások kifizetése	70,2%	27,9%	2,0%
Megrendelt alapanyagok kifizetése	70,3%	25,8%	3,9%
Más ok	95,6%	3,6%	0,7%
az okok átlaga:	75,7%	22,1%	2,3%

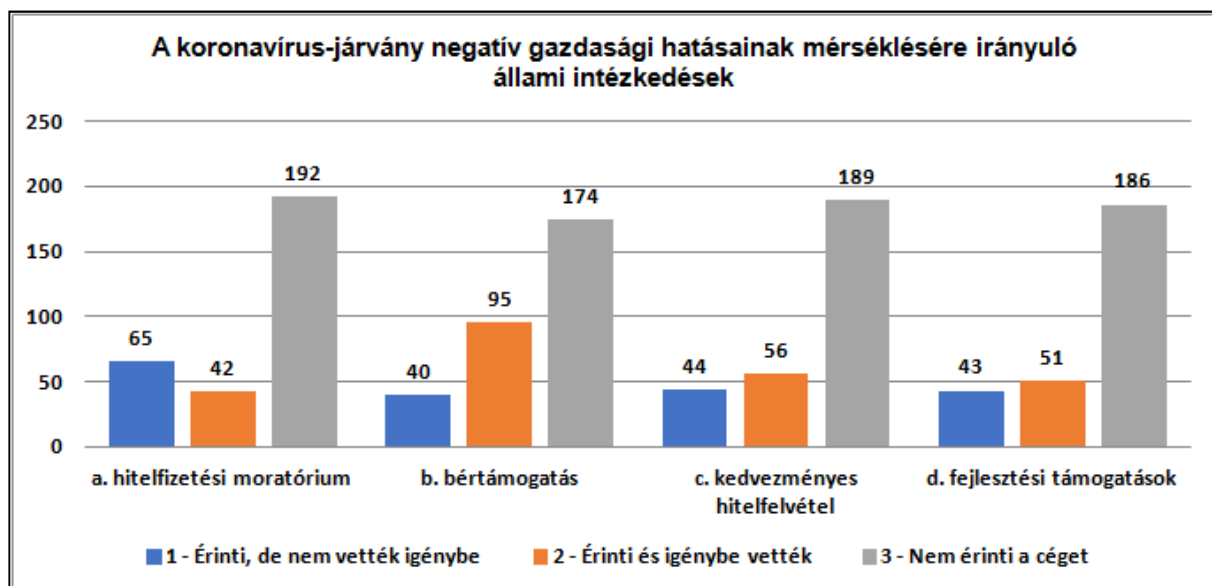
Vállalati nagyság kategória szerint az okok átlaga legnagyobb arányban 28,3%-kal a 10-19 fő között foglalkoztatókat érintette, de 20% feletti volt még az arány a 250 fő feletti foglalkoztatóknál (25%), valamint a 9 fő és ennél kevesebb főt foglalkoztató (23,2%) munkáltatóknál.

a pénzügyi nehézségek okai 2 - Kisebb nehézségeket okozott, de nem veszélyeztette a vállalat működését	9 fő és ennél kevesebb	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő feletti	összesen:
Munkabérek fizetése	28,2%	40,0%	18,6%	18,6%	18,2%	25,7%
Adók, járulékok befizetése	35,9%	38,0%	21,4%	18,3%	9,1%	27,6%
A vállalkozás egyéb állandó költségeinek (iroda/üzlethelyiség bérlete, fenntartása) fizetése	28,2%	25,0%	19,8%	13,4%	18,2%	21,6%
Megrendelt termékek és szolgáltatások kifizetése	20,0%	33,3%	27,2%	27,5%	54,5%	27,9%
Megrendelt alapanyagok kifizetése	21,8%	29,9%	24,7%	24,3%	50,0%	25,8%
Más ok	5,3%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%
az okok átlaga:	23,2%	28,3%	18,6%	17,0%	25,0%	22,1%

Ágazati besorolás szerint pénzügyi nehézségek okainak átlaga alapján az idegenforgalom, vendéglátás ágazatban a legnagyobb arányú (63,2%) a vállalati működésben kisebb nehézséget okozó tényező, de ami nem veszélyeztette a vállalat működését. Ezt követi a Pénzügyi szolgáltatás terület 33,3%-kal. Húsz százalék feletti még az okok átlaga a szállítás (28,7%), az egyéb szolgáltatás (22,1%), valamint az építőipar (20,1%) területén.

a pénzügyi nehézségek okai 2 - Kisebb nehézségeket okozott, de nem veszélyeztette a vállalat működését	Mezőgazdaság	Ipár	Építőipar	Kereskedelem	Idegenforgalom vendéglátás	Szállítás	Pénzügyi szolgáltatás	Egyéb szolgáltatás	összesen:
Munkabérek fizetése	17,6%	22,4%	22,0%	23,4%	72,2%	26,3%	100,0%	23,9%	25,6%
Adók, járulékok befizetése	17,6%	21,5%	32,0%	25,0%	73,7%	25,0%	100,0%	23,4%	27,6%
A vállalkozás egyéb állandó költségeinek (iroda/üzlethelyiség bérlete, fenntartása) fizetése	17,6%	10,9%	27,1%	16,0%	60,0%	26,3%	0,0%	28,3%	21,5%
Megrendelt termékek és szolgáltatások kifizetése	21,9%	25,0%	20,8%	24,0%	64,7%	47,4%	0,0%	30,4%	28,1%
Megrendelt alapanyagok kifizetése	17,6%	33,8%	12,5%	21,6%	58,8%	47,4%	0,0%	22,2%	26,1%
Más ok	6,3%	0,0%	6,5%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	4,2%	3,7%
az okok átlaga:	16,5%	19,0%	20,1%	18,3%	63,2%	28,7%	33,3%	22,1%	22,1%

A koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére irányuló állami intézkedések kérdésekre a választ adóknak a 63,1%-a azt nyilatkozta, hogy a céget nem érintették ezen intézkedések. A hitelfizetési moratórium a választ adó cégek 35,8%-át érintette, akik közül 39,3% igénybe is vette ezt a lehetőséget. A bértámogatás a cégek 43,7%-át érintette, amelyből 70,4% igénybe vette a támogatást. A kedvezményes hitelfelvétel lehetőségével a munkáltatók 36,4%-a érintett, amelyet az érintettek 56%-a vett igénybe. A fejlesztési támogatások a munkáltatók 33,6%-át érintette, amelyből 54,3% nem élt ezzel a lehetőséggel.

Vállalati méret szerint a hitelezési moratóriumot inkább a 250 fő feletti foglalkoztatók vették igénybe fele-fele arányban. A bértámogatást legnagyobb arányban (45,7%) az 50-249 főt foglalkoztatók, valamint a 250 fő feletti foglalkoztatók (41,7%) vették igénybe. A kedvezményes hitelfelvétel lehetőségével az 50-249 főt foglalkoztatók, valamint a 20-49 fő között foglalkoztatók éltek 30,2%-kal, illetve 27,3%-kal. A fejlesztési támogatásokat is ebben a két vállalati kategóriába tartozó munkáltatók vették igénybe 35,6%-kal, illetve 24,7%-kal.

A felmérésben résztvevők több mint fele úgy nyilatkozott, hogy az állami intézkedések nem érintik a cégüket.

a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére irányuló állami intézkedések		9 fő és ennél kevesebb	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő feletti	összesen:
a. hitelfizetési moratórium	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	9,3%	33,8%	31,7%	14,9%	0,0%	21,7%
	2 - Érinti és igénybe vettük	2,7%	12,3%	17,1%	19,4%	50,0%	14,0%
	3 - Nem érinti a céget	88,0%	53,8%	51,2%	65,7%	50,0%	64,2%
b. bértámogatás	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	4,1%	15,7%	20,5%	11,4%	8,3%	12,9%
	2 - Érinti és igénybe vettük	13,5%	32,9%	30,1%	45,7%	41,7%	30,7%
	3 - Nem érinti a céget	82,4%	51,4%	49,4%	42,9%	50,0%	56,3%
c. kedvezményes hitelfelvétel	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	6,8%	21,5%	23,4%	7,9%	20,0%	15,2%
	2 - Érinti és igénybe vettük	1,4%	21,5%	27,3%	30,2%	10,0%	19,4%
	3 - Nem érinti a céget	91,9%	56,9%	49,4%	61,9%	70,0%	65,4%
d. fejlesztési támogatások	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	5,4%	23,1%	19,2%	11,9%	33,3%	15,4%
	2 - Érinti és igénybe vettük	1,4%	16,9%	24,7%	35,6%	0,0%	18,2%
	3 - Nem érinti a céget	93,2%	60,0%	56,2%	52,5%	66,7%	66,4%

Ágazati besorolás szerint a hitelfizetési moratóriumot 28,1%-kal a mezőgazdaságban tevékenykedők jelölték meg. Az idegenforgalomban, vendéglátásban érdekelt cégek felét érintette a járvány negatív gazdasági hatása, de nem vették igénybe ezen támogatási formát. Ezek a cégek jellemzően a bértámogatást (94,4%), a kedvezményes hitelfelvételt (80%), valamint a fejlesztési támogatásokat (50%) preferálták.

a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére irányuló állami intézkedések		Mezőgazdaság	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Idegenforgalom vendéglátás	Szállítás	Pénzügyi szolgáltatás	Egyéb szolgáltatás	összesen:
a. hitelfizetési moratórium	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	18,8%	16,7%	28,6%	22,4%	50,0%	25,0%	0,0%	13,3%	21,6%
	2 - Érinti és igénybe vettük	28,1%	19,7%	11,9%	10,5%	0,0%	15,0%	0,0%	8,9%	14,2%
	3 - Nem érinti a céget	53,1%	63,6%	59,5%	67,1%	50,0%	60,0%	100,0%	77,8%	64,2%
b. bértámogatás	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	9,4%	14,3%	14,6%	13,2%	5,6%	23,8%	0,0%	10,6%	13,1%
	2 - Érinti és igénybe vettük	6,3%	32,9%	12,2%	32,9%	94,4%	19,0%	100,0%	36,2%	30,7%
	3 - Nem érinti a céget	84,4%	52,9%	73,2%	53,9%	0,0%	57,1%	0,0%	53,2%	56,2%
c. kedvezményes hitelfelvétel	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	13,3%	15,4%	22,0%	13,7%	0,0%	21,1%	0,0%	16,7%	15,4%
	2 - Érinti és igénybe vettük	23,3%	21,5%	2,4%	19,2%	80,0%	21,1%	0,0%	7,1%	19,2%
	3 - Nem érinti a céget	63,3%	63,1%	75,6%	67,1%	20,0%	57,9%	100,0%	76,2%	65,4%
d. fejlesztési támogatások	1 - Érinti, de nem vettük igénybe	10,0%	12,7%	20,0%	13,0%	28,6%	22,2%	0,0%	14,3%	15,2%
	2 - Érinti és igénybe vettük	23,3%	27,0%	12,5%	15,9%	50,0%	11,1%	0,0%	4,8%	18,4%
	3 - Nem érinti a céget	66,7%	60,3%	67,5%	71,0%	21,4%	66,7%	100,0%	81,0%	66,4%

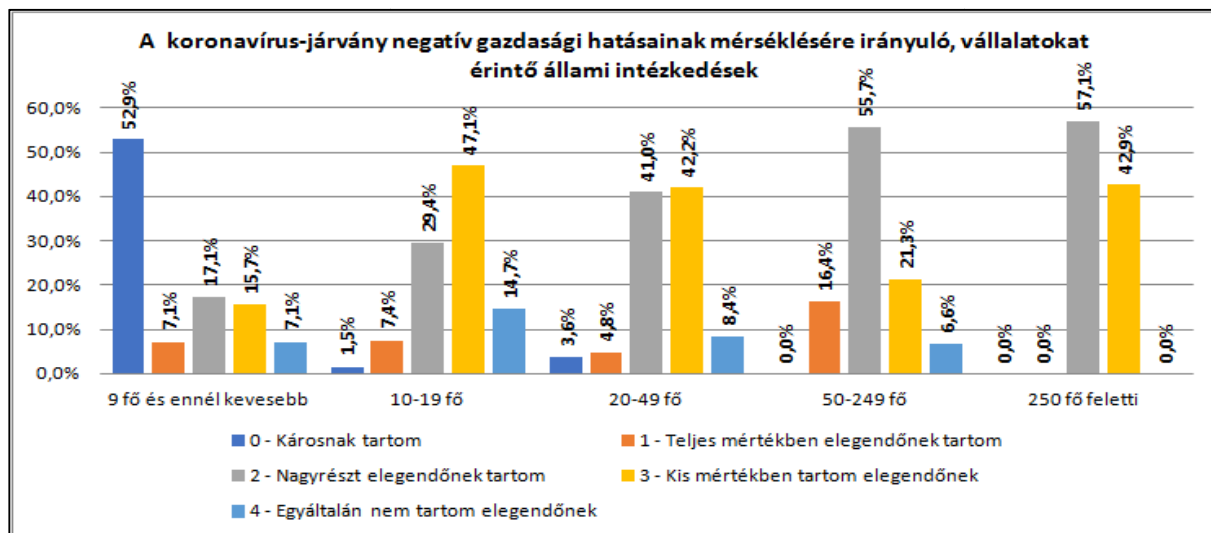
„A volt-e olyan bértámogatással korábban érintett munkavállalója, akit a létszámtartási kötelezettség lejárta után elbocsátott?” kérdésre a választ adó 261 munkáltató közül 91 cég válaszolt. A 91 cég közül 14 nyilatkozott úgy, hogy előfordult elbocsátás a korábban bértámogatással érintett munkavállalók körében. Vállalati méret szerint nagyobb számban a

10-19 főt, valamint az 50-249 főt foglalkoztatók közül 5-5 cég, a 20-49 fő és a 250 fő feletti foglalkoztatók közül 2-2 cég jelezte az elbocsájtás tényét, míg a 9 fő és ennél kevesebb főt foglalkoztató 9 cégnél nem fordult elő elbocsájtás, az összes ilyen munkatársat sikerült megtartaniuk. Az ágazatok közül a 14 elbocsájtásban érintett cég közül 6 a kereskedelem ágazatban tevékenykedett, míg 4 ágazatban (ipar, építőipar, idegenforgalom, vendéglátás és az egyéb szolgáltatás) két-két olyan cég volt, akiknél előfordult elbocsátás korábban a bértámogatással érintett munkavállalók körében.

A „Jelenleg is igénybe veszi a cég a hitelfizetési moratóriumot?” kérdésre 315 cég közül 37 válaszolt, akiknek a 45,9% nyilatkozott úgy, hogy jelenleg is igénybe veszi a hitelfizetési moratóriumot. Vállalati nagyság szerint az 50-249 főt foglalkoztató 7 cég, a 20-49 fő között foglalkoztató 6 cég, a 10-19 fő között foglalkoztató 3 cég, valamint a 9 fő és ennél kevesebbet foglalkoztató 1 cég veszi továbbra is igénybe a hitelezési moratóriumot.

Jelenleg is igénybe veszi a cég a hitelfizetési moratóriumot?	Mezőgazdaság	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Szállítás	Egyéb szolgáltatás	összesen
1 - igen	1	10	1	3	1	1	17
2 - nem	8	3	2	4	2	1	20
Összesen:	9	13	3	7	3	2	37

Arra a kérdésre, hogy „Mit gondol a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére irányuló, vállalatokat érintő állami intézkedésekről?” a felmérésben résztvevők 82,1%-a válaszolt. A válaszadók közül 41 cég károsnak tartja, 24 cég teljes mértékben elegendőnek tartja, 104 cég nagyrészt elegendőnek tartja, 94 cég kis mértékben tartja elegendőnek, valamint 26 cég egyáltalán nem tartja elegendőnek. A vállalati méret, valamint az ágazatok szerinti arányok alakulását az alábbi grafikon és táblázat szemlélteti:

A koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére irányuló, vállalatokat érintő állami intézkedések	Mezőgazdaság	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Idegenforgalom vendéglátás	Szállítás	Pénzügyi szolgáltatás	Egyéb szolgáltatás	összesen:
0 - Károsnak tartom	16,7%	4,8%	12,8%	18,1%	5,3%	36,8%	0,0%	16,3%	14,3%
1 - Teljes mértékben elegendőnek tartom	6,7%	7,9%	10,3%	6,9%	5,3%	10,5%	0,0%	11,6%	8,4%
2 - Nagyrészt elegendőnek tartom	36,7%	47,6%	30,8%	26,4%	47,4%	21,1%	100,0%	37,2%	35,7%
3 - Kis mértékben tartom elegendőnek	36,7%	31,7%	38,5%	41,7%	21,1%	21,1%	0,0%	23,3%	32,9%
4 - Egyáltalán nem tartom elegendőnek	3,3%	7,9%	7,7%	6,9%	21,1%	10,5%	0,0%	11,6%	8,7%

VI. Összegzés

2009-ben rendkívül mély válságot élt meg a magyar gazdaság, a recesszió mélysége megközelítette a transzformációs visszaesés (1991-1995.) során tapasztalt mértéket. A gazdasági teljesítmény 2009. év folyamán zuhanásszerű visszaesést produkált, amely az év közepén érte el mélypontját. 2010. első felében lelassult a romló tendencia, majd növekedésbe fordult, az év második felében a gyorsulás üteme pedig már elérte a válság előtti szintet. Azonban a nemzetközi gazdasági környezet az euró övezet válságának kialakulásával 2011-ben újfent igen kedvezőtlenre vált. A magyar gazdaság növekedési üteme erőteljesen lelassult, 2012-ben pedig visszasüllyedt a recesszióba: a GDP ebben az évben 1,7%-os visszaesést produkált. Magyarországon 2016-ban gyengült a növekedés üteme, a bruttó hazai termék volumenének bővülése 2,2%-os volt az előző évhez képest. A hazai GDP éves növekedésének mértéke 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben ismét gyorsult, 4,4%-ot, 5,1%-ot, illetve 4,6%-ot ért el, amelyet 2020. év első negyedévében további fellendülés követett, amelynek köszönhetően az első negyedévben 2,2%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát. A koronavírus-járvány miatt kialakult rendkívüli helyzet a legtöbb nemzetgazdasági ág teljesítményére kedvezőtlen hatást gyakorolt, így a II. negyedévben a bruttó hazai termék volumene 13,6%-kal esett vissza az előző év azonos időszakához viszonyítva. A harmadik negyedévben az egy évvel korábbihoz képest 4,6%-kal csökkent a volumen. A nemzetgazdaság teljesítménye az I–III. negyedévben 5,5%-kal esett¹¹ vissza. A bruttó hazai termék volumene IV. negyedévében 3,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A gazdaság teljesítménye az előző negyedévinél 1,4%-kal nagyobb, az előző év azonos negyedévinél 4,1%-kal kisebb lett. 2020-ban a GDP volumene 5,0%-kal elmaradt az előző évitől. A bruttó hazai termék volumene Magyarországon 2021. év III. negyedévében 6,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A gazdaság teljesítménye az előző negyedévhez mérten 0,7%-kal, az előző év azonos időszakához képest 6,1%-kal emelkedett. A gazdaság teljesítménye 2021. év I–III. negyedévében 7,1%-kal (a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 6,8%-kal) meghaladta az előző év azonos időszaki szintet.

A felkeresett vállalkozások nagy hányada az egy évvel korábbi felmérésben is részt vett, így az általuk közölt adatok alapján meglehetősen reális képet kaptunk. A minta reprezentatív,

¹¹ Forrás: KSH, nemzeti – számlák – GDP, KSH gyorstájékoztatók

az a gazdaság szinte minden ágát felöleli, a mikro vállalkozásoktól kezdve a nagy multinacionális vállalatokig.

A megkérdezett munkáltatók szerint, valamint a jelenlegi adatok alapján, a munkaerőpiacon kiugró mértékű foglalkoztatás bővüléssel 2022. évben még mindig nem számolhatunk sem megyei, sem régiós szinten, de vannak arra utaló jelek is, hogy a változás kedvezőbb irányba mozdulhat el. Még nem látható a koronavírus további terjedése, az ötödik ciklus meddig tart, a hatodik hullám elérkezik-e az idén, mikorra várható a lakosság immunitásának kialakulása, valamint a korlátozó intézkedések szigorodnak-e avagy még lazábbak lesznek-e. Negatív tendenciák még továbbra is érvényesülnek és érvényesülhetnek, illetve létszámleépítések is változatlanul lehet még számítani, bár ennek volumenét nem lehet előre látni. Ezek ellensúlyozásában nagy szerepük lehet a különböző támogatási formáknak, közfoglalkoztatási programoknak és minden olyan intézkedésnek, amely a munkanélküliség, illetve a munkaerőhiány növekedésének megállítását, illetve csökkenését segíti.

Debrecen, 2022. február

Készítette:

Szabó Ferenc

MELLÉKLET

1. számú melléklet

FŐBB MUNKAERŐPIACI INFORMÁCIÓK
2020-2021. év

megnevezés	Hajdú-Bihar megye		Hajdú-Bihar megye		Országos		Országos	
	2020.év	2021. év	változás 2021-2020		2020.év	2021. év	változás 2021-2020	
	1 - 12. hónap	1 - 12. hónap	főben	%-ban	1 - 12. hónap	1 - 12. hónap	főben	%-ban
Nyilvántartott álláskeresők száma	24 276	20 779	-3 497	-14,4	250 947	268 889	17 942	7,1
ebből:								
Férfi	11 440	9 601	-1 839	-16,1	119 546	128 078	8 532	7,1
Nő	12 836	11 178	-1 658	-12,9	131 401	140 811	9 410	7,2
Fizikai foglalkozású	20 472	17 681	-2 791	-13,6	192 750	221 665	28 915	15,0
Szellemi foglalkozású	3 804	3 098	-706	-18,6	58 197	47 224	-10 972	-18,9
legfeljebb 8 általánost végzett	9 849	8 769	-1 080	-11,0	123 350	110 103	-13 247	-10,7
középfokú végzettségű	12 980	10 760	-2 220	-17,1	127 064	139 764	12 700	10,0
gimnáziumot végzett	3 115	2 368	-748	-24,0	25 994	28 576	2 583	9,9
felsőfokú végzettségű	1 447	1 250	-197	-13,6	15 592	19 023	3 430	22,0
25 évesnél fiatalabb	3 638	2 825	-813	-22,3	44 067	33 488	-10 579	-24,0
25-34 év	14 070	11 414	-2 656	-18,9	197 242	160 901	-36 341	-18,4
55 éves és idősebb	6 568	6 540	-28	-0,4	74 746	74 500	-246	-0,3
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	2 240	1 851	-390	-17,4	24 607	20 073	-4 534	-18,4
ebből:								
felsőfokú végzettségű	143	104	-39	-27,4	1 281	984	-297	-23,2
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya¹ (%)	9,2	8,9	-0,3	% pont	9,8	7,5	-2,3	% pont
Tartósan nyilvántartásban lévő álláskeresők száma ²	6 831	7 510	679	9,9	76 356	92 057	15 701	20,6
Tartósan nyilvántartásban lévő álláskeresők aránya ¹ (%)	28,1	36,1	8,0	% pont	30,4	34,2	3,8	% pont
Járadék típusú ellátásban részesülők ³	3 635	2 329	-1 305	-35,9	57 491	40 848	-16 643	-28,9
Segély típusú ellátásban részesülők ⁴	3 211	3 542	331	10,3	33 890	28 266	-5 624	-16,6
Rendszeres szociális segélyben részesülők	36	27	-10	-26,4	168	152	-16	-9,6
Foglalkoztatás helyettesítő támogatás ⁵	5 668	5 486	-182	-3,2	70 545	68 203	-2 342	-3,3
Szakképzetlen	7 536	6 359	-1 178	-15,6	99 840	86 295	-13 545	-13,6
ebből:								
legfeljebb 8 általánost végzett	6 223	5 451	-773	-12,4	80 633	71 737	-8 896	-11,0
középfokú végzettségű	1 277	887	-390	-30,5	18 697	14 204	-4 492	-24,0
gimnáziumot végzett	823	551	-272	-33,0	11 138	8 469	-2 668	-24,0
felsőfokú végzettségű	36	21	-15	-42,3	510	353	-157	-30,8
25 évesnél fiatalabb	1 658	1 263	-395	-23,8	20 766	15 792	-4 974	-24,0
55 éves és idősebb	2 084	2 019	-65	-3,1	23 518	23 146	-372	-1,6
Szakképzetlen álláskeresők aránya ¹ (%)	31,0	30,6	-0,4	% pont	39,8	32,1	-7,7	% pont
Szakképzett	16 740	14 420	-2 319	-13,9	151 107	182 594	31 488	20,8
ebből:								
legfeljebb 8 általánost végzett	3 626	3 318	-308	-8,5	42 717	38 366	-4 351	-10,2
középfokú végzettségű	11 703	9 872	-1 830	-15,6	108 367	125 559	17 193	15,9
gimnáziumot végzett	2 293	1 816	-476	-20,8	14 856	20 107	5 251	35,3
felsőfokú végzettségű	1 411	1 230	-182	-12,9	15 082	18 669	3 587	23,8
25 évesnél fiatalabb	1 980	1 562	-418	-21,1	23 301	17 697	-5 604	-24,1
55 éves és idősebb	4 484	4 521	37	0,8	173 724	137 755	-35 969	-20,7
ÉVES ÖSSZESÍTETT	ÉVES ÖSSZESÍTETT	ÉVES ÖSSZESÍTETT			ÉVES ÖSSZESÍTETT	ÉVES ÖSSZESÍTETT		
Nyilvántartásba belépők összesen	40 591	28 069	-12 522	-30,8	576 505	377 595	-198 910	-34,5
Első alkalommal belépő	3 587	2 452	-1 135	-31,6	64 143	37 865	-26 278	-41,0
Az év folyamán betölthető álláshelyek száma (db)	77 747	56 491	-21 256	-27,3	1 145 523	1 044 877	-100 646	-8,8
Újjonnan bejelentett álláshelyek száma (db)	29 980	24 296	-5 684	-19,0	416 878	371 079	-45 799	-11,0
ebből:								
támogatott	25 161	20 168	-4 993	-19,8	285 356	226 511	-58 845	-20,6
nem támogatott	4 819	4 128	-691	-14,3	131 522	144 568	13 046	9,9